DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR.

16 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM. 1929 JANUÁR 4. PÉNTEK.

12 FILLÉR

Vidéki zenekultura

Irta: Füredy F. Gusztáv.

Az „Ujság" most vasárnapi számában P. Nagy Zoltán, a debreceni Városi Zeneiskola igazgatója, cikket irt a vidéki zenekulturáról. A cikket igen nagy gyönyörüséggel olvastam és az abban kifejtett eszméket és javaslatokat minden tekintetben magam is aláirom és osztom azon egyszerü oknál fogva, mert magam is régi hive vagyok annak, hogy decentralizálni kell, még pedig minél hamarabb az ország, illetve a vidék zenei nevelését, mert különféle nyomós okokból lehetetlen ma már az, hogy e téren a sulypont még mindig csak a fővárosra essék, jóllehet, szerte az országban ma már a vidéken is bőviben vannak arra főiskolailag képesitett, azonkivül pedig igen tehetséges tanárok és müvészek, akikre igen nagy figyelemmel kellene állandóan tekinteni azoknak a hivatalos és nem hivatalos faktoroknak, kik az ország zenei müvelődését fent a fővárosban, a miniszteriumi és a szerkesztőségi iróasztalok mellől irányitják, vagy legalább is irányitani vélik.

Mielőtt a vidéki zenei kulturára vonatkozólag a magam szerény nézeteimet itt előadnám, rá akarok mutatni arra, hogy azt a cikket, a melyről fenti bevezető soraimban szó esett, a legtöbb joggal ebben az országban (már mint a vidéki állapotokat értve) P. Nagy Zoltán irhatta meg, az a szakember, igazgató, müvész és tanár egy személyben, aki ma az ország egyik nemcsak legnépszerübb és legnépesebb növendék létszámu vidéki zeneiskolájának vezetője és éltető szelleme, hanem kiváló szervező talentuma is annak az intézetnek, melynek tantermeiben nem kevesebb, mint 14 Zenemüvészeti Főiskolát végzett okleveles tanár vezeti a Városi Zeneiskola növendékeinek zenei nevelését, több, mint 22 segédtanerő közremüködésével. Kiválólag Debrecent illetőleg ez egy nagyon figyelemre méltó jelenség, illetve fejlődés, ami nagyrészt és elsősorban P. Nagy Zoltánnak az érdeme, aki egyedül, a maga erejére hagyatva, ugyszólván a semmiből, tehát a legnagyobb mult századbeli maradiságból emelte ki ezt az egész debreceni Városi Zeneiskolát, egy modern és nagy zenei kulturintézet magasára.

El kell gondolni azt, hogy micsoda tehetség, micsoda törhetetlen akarat erő, micsoda lelkesedés, micsoda hazaszeretet kellett ahoz, hogy ez az egy ember, ez a P. Nagy Zoltán, ily munkát elvégezzen, még pedig (és ezt a mai tülekedő világban ne mulasszuk el figyelembe venni) zajtalanul, csendben, szerényen, minden reklám nélkül, egyedül a maga igazába vetett szent hitével. Tekintsen csak mindenki e városban a Városi Zeneiskola monumentális épületére, menjen be mindenki (lehetőleg tanitás közben) ebbe az épületbe, ebbe a csodavilágba, melyben jótékony szellemek, pedagogiai és müvészi ihlettől állandóan forrongó lelkek ontják képességeik áldásait a dolgozó, a tanuló növendékek százaira, kik mind, egyenként és összesen, a jövő Magyarország zenei müveltségét jelentik számunkra. Azt hiszem, ha azok a szülők, akik gyermekeik zenei nevelését a Városi Zeneiskolára, annak kitünő tanári karára bizták, — szorgalmasan tennék tanulmányaik tárgyává azt a munkát, amely a Városi Zeneiskola falain belül egész éven át folyik, velem együtt mondanák, hogy Debrecennek zenei müvelődés terén a Városi Zeneiskolával olyan faktora van, amely csöppet se mérhető ugynevezett „vidéki" mértékkel, hanem nagyon is azon a niván áll, amit „fővárosinak" szoktunk (elég helytelenül) nevezni.

P. Nagy Zoltán szerint, nagyon helyesen és nagyon okosan, az illetékes köröknek sokkal nagyobb gondot kellene forditaniok arra, hogy a főváros, közelebbről az állami Zenemüvészeti Főiskola, zenei nevelés terén bizonyos szempontokból tehermentesitessék. Meg kell mondanom, mire gondolok én is e dologban, mikor P. Nagy Zoltán nézeteit támogatom. Az Országos Zenemüvészeti Főiskola és egy olyan nagy vidéki zeneiskola között, mint a debreceni, bizonyos közbenső és egyuttal összekötő stációt kell okvetlen létesiteni a zene tanári, illetve a zene tanitói képesitést illetőleg. Tudvalevőleg az Országos Liszt Ferenc Zenemüvészeti Főiskola (egyetemi rangban) okleveles zene tanárokat képez, akiknek e téren való képesitése nem quasi, hanem defacto egyetemi grádussal bir. Ennek a képesitésnek az elnyerése csöppet sem kicsi dolog, sőt nagyon is nagy dolog, amihez puszta észbeli munkán kivül még igen nagy müvészi tehetség jelenléte, tehát létezése is elő-, fő-, jobban mondva absolut elmaradhatatlan feltétel. Már most bizonyos az, hogy ilyen képesitésre ma, különösen szocialgazdasági okokból, nem mindenki tehet szert, aki szeretne, vagy aki magában erre hivatottságot érez. Az államnak tehát itt segiteni kell, arra kell törekednie, hogy vidéki zeneiskolákban zene tanitói tanfolyamokat állitson fel, felruházván az illető zeneiskolát azzal a joggal, hogy e tanfolyamot végzett növendéket okleveles zenetanitónak képesithesse és számára ezt az államérvényes zenetanitói oklevelet kiadhassa. Hogy ezt a jogot a vidéki zeneiskolák közül első sorban a debreceni Városi Zeneiskola vindikálhatja magának, ez, ennek az iskolá-

Erdélyi elárulta magát és beismerte, hogy veronált adott feleségének

Gáldy koronatanu izgalmas vallomása Forgács Anna haláláról és következményeiről. — Gáldy kijelentette, hogy teljesen megváltozott a véleménye Erdélyiről.

Mi volt nagyobb csapás Erdélyire: felesége halála, vagy a pénztárca elvesztése

Csütörtökön délelőtt folytatta a budapesti törvényszék Erdélyi Béla ügyének főtárgyalását. A csütörtöki tárgyalás szenzációját ismét Gáldy Nándor vallomása adta meg, ki a Forgács Anna halálát követő eseményeket beszélte el.

Ezt megelőzőleg kisebb jelentőségü vallomások hangzottak el.

VALLANAK FORGÁCS ANNA ORVOSAI

Az első tanu dr Rupnert Endre orvos. Elmondja, hogy egyszer szinházi előadás előtt vizsgálta meg Forgács Annát, mikor az hirtelen rosszul lett. Más alkalommal pedig Forgács Anna kereste fel. Ekkor megvizsgálta és egyoldalu tüdőcsucshurutot állapitott meg nála. *De sem injekciót nem adott be neki, sem kábitószereket nem irt fel neki.*

Dr *Berkedi* Gyula orvos egy alkalommal adott Forgács Annának egy centigramm morfiuminjekciót. Ennél a vallomásnál sokkal érdekesebb volt dr Gartner Pál orvos vallomása, aki elmondotta, hogy hogy *Forgács Anna évek óta téres mélységiszonyban szenvedett. Igy ha egy kapu előtt álló autóba akart szállni, félelem fogta el, az első emeletről nem tudott az udvarra lenézni.* Pszichoanalitikai uton akarta kezelni s ebbe a szinésznő is belegyezett. Azonban a millstatti nyaralás miatt elmaradt a kura és a tragikus halál-eset bekövetkezett, mieelőtt még a kezelést megkezdhette volna.

LÁNYKORÁBAN TÖBBSZÖR KÖVETETT EL FORGÁCS ANNA ÖNGYILKOSSÁGI KISÉRLETET

Érdekes vallomást tesz dr *László* Ernőné, ki elmondja, hogy Forgács Anna sokszor szedett kokaint és veramont. Tud arról, hogy *lány korában sokszor követett el öngyilkossági kisérletet.* Forgács Anna különben rendkivül ingerlékeny, egzaltált természetü volt. Igy például egyszer a Parisien Grill-ben éjszaka Erdélyi átbeszélt egy másik páholyba. Erre *Forgács Anna hisztériás görcsöt kapott, a keze megmerevedett, a körmeit belevágta Erdélyi husába.*

Erdélyi nagyon feltünően viselkedik ebben a pillanatban. A fejét, ahogy még sohasem tette, valósággal a térdére ejti le. Ugy ül, teljesen összegörbülve.

A tanu közben tovább magyaráza, hogy Forgács Annának nagyon hosszu körmei voltak.

—Ön látta ezt, — kérdezi Gál Jenő. — *Látta, hogy belemélyesztette körmeit Erdélyi husába?*

— *Hogyne láttam volna, hiszen vele ültem egy páholyban.*

FORGÁCS ANNA KOKAINISTA VOLT?

Nagy mozgolódás támad a teremben, mikor *Márton* Vilmos pincér kihallgatását kezdi meg a biróság. Mikor a tanu megemliti, hogy két évvel ezelőtt Duminénál volt alkalmazásban, a karzaton hangosan suttogni kezdenek: *Kokain! Kokain!*

A tanu elmondja, hogy ismerte Forgács Annát, aki több müvésznővel együtt előadás után az étteremben szokott vacsorázni egy hátsó helyiségben. Járt oda egy ur is, aki szintén szinész volt.

— Egyszer csak, ahogy ültem a terem mellett az ajtóban, — folytatja vallomását — *szippantást hallottam. Ezek a jellegzetes szippantások ismerősek voltak előttem. Benéztem a terembe és láttam, hogy Forgács Anna, egy hölgy és egy ur kokaint szippantanak fel.*

A HALÁL FELFEDEZÉSE UTÁN

Most ujra *Gáldy* Nándor kihallgatására kerül sor. A közönség sorai között izgalom fut végig. — Gáldy halálsápadtan kezd vallomásába.

A halál felfedezése után felesigázot lelkiállapotban vártuk Pichlert. Megérkezésére nagyon jól emlékszem. Én rövid szavakkal elmondtam neki, hogy mi történt, természetesen izgatottan. Elmondtam, hogy holtan találtuk szegény Annát, egy orvos már megnézte és konstatálta a halált. Erdélyi közz-

he-közbe szólt:

— *Unmöglich, unmöglich.*

— Erre Pichler ezt felelte: — Möglich ist es schon.

— *Az unmöglich és a möglich szavak most is a fülemben csöngenek.* Pichler megvizsgálta Annát és ezt mondotta: — *Ja, Sie ist gestorben.* Ezután feltakarta szegény Annát. *Én elfordultam, Pichler dr vizsgálta a meztelen holttestet.*

„EZT NEM BIROM ELVISELNI" — KIÁLTOZTA ERDÉLYI.

— **Milyen ing volt Forgács Annán?**

— Nem tudom. Pichler feltakarta a holttestet, de én nem akartam megnézni és elfordultam, — mondja **Gáldy** és közben most is elfordul — azután visszatakarta a holttestet, **és ott álltunk hárman.** Én az ágy lábánál, Erdélyi balra és előttünk Pichler. — **Kérdeztük, mi a halál oka, mire Pichler azt felelte, hogy szivbénulás.**

Megkérdeztem, mi az oka a szivbénulásának?

Pichler azt hajtogatta, hogy ezt nem lehet pontosan tudni.

— **Hogy viselkedett ezalatt Erdélyi?** — kérdezi az elnök.

— **Ő is idegesen kérdezgetett, — hogy nem agyrázkódás történt-e? Miben halt meg, hogyan?**

Pichler ugyanazt válaszolta neki, mint nekem. — Erdélyi megkérdezte, nyugodt halála volt-e Annának vagy sokat szenvedett-e? — Pichler azt a választ adta, hogy **valószinüleg álmában halt meg, nyugodtan és aligha szenvedett sokat.** — Erre nagyon jól emlékszem, mert amikor pénteken reggel Forgács Anna szülei megérkeztek, én referáltam nekik.

— **Nem látta ön Erdélyin, — kérdezi az elnök, — hogy mintegy ráakarta venni az orvost, hogy milyen halálnemet konstatáljon?**

— Ekkor és itt nem látszott, — hangsulyozza az ekkor és az itt szavakat Gáldy. — Én két okot vetettem fel. Az egyik az agyrázkódás, a másik a belső vérzés. — Pichler nem tudta megállapitani, hogy a kettő közül melyik okozta a halált és hogy egyáltalában a kettő között okozta-e valamelyik.

— **Nem lepődött meg nagyon Pichler, amikor Forgács Anna nyakát vizsgálta? A nyakra vonatkozóan nem mondott önnek semmit?**

— Nekem akkor erről nem mondott semmit. Megkérdeztem, felfogják-e boncolni? Azt mondotta, nem, mert szükségtelennek tartja. — Megkérdeztem, kiadja-e a temetési engedélyt?, mire azt válaszolta, hogy ki fogja adni.

Egyre izgalmasabbá válik most már ujra Gáldy Nándor vallomása. Erdélyi Béla kimeresztett szemekkel, feszülten figyeli Gáldyt, aki halkan, szaggatottan, de most már nyugodtabban beszélt, mint a mult tárgyaláson.

— Ott maradtam tehát. Erdélyi most már látta, hogy már két orvos is megállapitotta a halált; **most már elveszitette régi apátiáját, felugrott és elkezdett kiáltozni:**

— **Ezt nem birom elviselni! Ez kétségbeejtő! Hat hónapi házasság után elveszíteni Annát.**

— Én ismertem Erdélyit, — folytatta Gáldy, — tudtam, hogy szangvinikus, rabiátus ember és attól féltem, hogy valami kárt tesz magában.

Gáldynak most egy pillanatra megcsuklik a hangja. Egy pillanatnyi szünetet tart. Erdélyi előre hajol.

— Most meglátta Erdélyi a rózsacsokrot, kivette a vázából....

Erdélyi sir

— Felemelte a rózsaszálakat.... — Gáldy ujra szünetet tart. Erdélyi B. pedig meggörnyedten, egyre előrébb hajol...

— Azután felemelte Anna felé és feléje tartotta a rózsákat és akkor azt mondta:

— Egy rózsaszál szebben beszél....

Gáldynak most ismét megcsuklik a hangja, emberfeletti erővel kényszeriti ki magából a szavakat:

— **...és nem tud irni és nem tud irni.... — ismétli — aki küldte.**

Pillanatokra megáll Gáldy vallomása. Minden szem Erdélyi Bélát figyeli.

És most olyasmi történik, amire még nem volt példa a tárgyaláson. Erdélyi Béla felemeli két kezét, arcához szoritja, arca pedig lassan összehuzódik. Furcsa grimaszt vág. Szemeit lehunyja, azután egészen eltorzul az arca, fejét lehajtja és — sirni kezd.

Erdélyi aztán még sokáig dörgölte szemeit. Magatartásán mindenesetre az látszik, hogy nagyon megindult állapotban van, de hogy ez őszinte, vagy mesterkélt-e, azt már nehéz megállapitani.

— Engem, — folytatja közben vallomását Gáldy, — rendkívül megindított ez a jelenet. Nem akartam, hogy hosszabb ideig időzzön Erdélyi a szobában, azért karonfogtam, kihúztam a folyosóra és csitító, megnyugtató hangon beszéltem hozzá.

Az elnök itt félbeszakítja Gáldy vallomását és azt a kérdést intézi hozzá, hogy a holttest nyelve nem volt-e kinn és nem látszott-e hab a szájaszélén.

Gáldy e kérdésre nemmel válaszolt.

— Ha Erdélyi nem mondta azt Pichler dr.-nak, hogy Forgács Anna napokon keresztül aludt és az orvos nem kérdezte, hogy miért aludt ilyen mélyen Forgács? — kérdezi az elnök.

— Pichler dr. nem kérdezett semmi ilyesmit, — válaszolt Gáldy.

— Szó volt-e arról, hogy Erdélyi veronált szokott szedni, mondta-e ezt Erdélyi Pichlernek?

— Én magam sem tudtam arról, hogy Erdélyi veronált szed és emlékezetem szerint Pichlernek sem említett ilyesmit.

— Szóval mérgezésre nem volt akkor gyanu?

— Nem.

— Hát azt nem kérdezte meg Pichlertől, hogy milyen időpontban halt meg Forgács Anna?

— PBichler dr. ezt nem mondta, de tudom, hogy nem volt még kihülve a holtteste, amikor Pichler dr. megvizsgálta.

Erdélyi siremléket akart állitani

Gáldy a szünet után a következőket vallotta:

— Csütörtökön, 25-én reggel az első dolgunk az volt, hogy elvittük a virágokat a halottasházba. Külön-külön csináltattunk kosozrúkat Erdélyivel és azokat helyeztük el. Onnan Erdélyi Pichler dr.-hoz ment a halotti bizonyitványokért. Három egyforma szövegű bizonyitványt kapott. Az egyiket a községházán adta le, a másikat a katolikus plébánosnak adta át azzal, hogy juttass el a klagenfurti zsidó rabbinak, a harmadikat pedig megtartotta magának, hogy ha később a holttest hazaszállításánál szükség lenne rá, kéznél legyen. Ezután megreggeliztünk. Ezalatt a csendőrök már keresték Erdélyit a Lindenhof udvarán, mert el akarták vinni helyszini szemlére. Engem nem akartak elvinni és nem is kivánták, hogy velük menjek. De Erdélyi ismételten kért, hogy menjek el vele. Azt mondta, ami engem is meghatott: „Nézzük meg jól azt a helyet, mert egy szép emlékművet akarok ott felállitani". Látva, hogy mennyire ragaszkodik hozzám Erdélyi és menyire ragaszkodik, hogy mellette legyek, elmentem. Ők előbb mentek, én hátrább egy csendőrrel. Odaérve én is megnéztem a szerencsétlenség szinhelyét és leültem az egyik csendőr kabátjára. Ezalatt Erdélyi és két csendőr lementek ahhoz a helyhez, ahol a szerencsétlen Annus fennakadt. Meg is találák a botját és megállapitották a szerencsétlenség szinhelyét. Amikor...

— Ott Erdélyi elmondta, hogyan történt a szerencsétlenség?

A BIZTOSITÁS „EINE KLEINIGKEIT".

— Elmondta. A csendőrök mérő-

(A VEZÉRCIKK FOLYTATÁSA.)

nak igen magas fejlettsége miatt, senki előtt sem lehet kétséges.

Debrecen ma egyetemi város. Különben is Debrecen iskolái hiresek az országban. Ami pedig Debrecen zenei kulturáját illeti, ez ma még csak a szép fejlődés utján van, amit éppen azzal kell az arra hivatott köröknek elősegiteni, hogy beszervezzék a Városi Zeneiskolában a **zenetanitó képzőt, a karnagy képzőt és az énektanitó képzőt, hogy minél** többféle képesitésü muzsikus és zenepedagogus vehessen részt abban a munkában, mellyel egy igazi, nagy és értékes zenei kultura Debrecenben kiépitendő volna.

Meg kell gondolni, milyen perspektivák nyilnának Debrecen zenei kulturája számára, ha a kormány a mi legnemesebb, évtizedes törekvéseinket itt Debrecenben hathatósan felkarolná, tehát valóra váltaná. — Különösen, miután Debrecenben olyan szellemi és müvészi javak felhasználhatóságáról van szó, amelyekkel az országban nem minden vidéki város dicsekedhetik. Ezt nem szabad elmulasztani. Nekem tehát az a véleményem, hogy a dolgok könnyebb megoldhatása végett a zeneiskolát fenntartó Városnak szakbizottságot kellene összehivnia, ahol ezek a kérdések komolyan volnának megvitatandók és a tárgyalások eredménye kérelem formájában volna az összminisztérium elé terjesztendő.

De mindeme javaslatok mellett, melyeket P. Nagy Zoltán ezen fent emlitett cikkében szóvá tesz, nekem magamnak még az volna a propozicióm, hogy a Városnak a Zeneiskola keretein belül egy nagy vegyes kar szervezését is meg kellene valósitania. Ki tagadhatná, hogy egy állandó városi énekkar (vegyes-kar) müködése igen nagy mértékben járulna hozzá Debrecen zenei müvelődése fejlődéséhez. Tudvalevőleg az összes zenei müvészetek között az énekmüvészetnek, igy tehát az énekkar-müvészetnek is, van meg a legnagyobb formáló hatása az emberi kedélyvilágra. Minden müvészetek között az énekmüvészet, kiválólag az énekkarmüvészet bir azzal a titokzatos és szuggesztiv erővel és hatalommal, mely a lelkeket egy tisztultabb világ felé emeli, a lelkeket nemesiti és arra ösztönzi, hogy emeszebb világokba, melyekbe a zene minket elvezet, ismételten és ismételten visszavágyakozzék. Az emberi gondolkodásban és az emberi érzésekben csodálatos változások előidézője, nagy és nemesebb dolgok iránt, a zene, illetve a zenei müvészet azon ága is, mely az énekkórus nyelvén szólal meg hozzánk. Tapasztaljuk azt, hogy a legnagyobb nemzetek müvészetének szerves része az énekkari müvészet müvelése és mindenütt ott, ahol ezt a müvészetet ápolják és magasra fejlesztik, mindenütt ott, mindenütt ilyen nemzeteknél magas szellemi és lelki müveltségről beszélhetünk.

Debrecen zenei kulturája nem lesz minden téren soha magasabb szinvonalunak mondható egy városi énekkari müvészet létezése nélkül, amely énekkar a zenemüvészet legnagyobb énekkari alkotásaival örvendeztetheti meg állandóan e város müvelt és minden szép iránt fogékony közönségét. Gondoljuk meg, mit jelentene számunkra az, ha a magunk erejéből tudnók előadni egy Bach nagy miséjét, egy Händel nagy oratoriumát, egy Berlioz vagy Verdi nagy rekviemjét konzertteremben, mely alkotásokhoz soha sem juthatunk hozzá, mert nincs saját magunknak énekkarunk. Igaz ez? Vagy nem?! Ezt az énekkari kulturát mi magunknak kell megteremtenünk, mert idegen tollal nem ékeskedhetünk. E dolgokhoz akarat kell, jó érzés kell és kell, hogy mindenki, kicsi és nagy e városban, szeresse Debrecen kulturáját és Debrecen kulturális jövőjét, mert mi lehet Debrecen jövője ebben az országban — ha nem ragadja magához a kulturában is azt a vezető szerepet, melyet vinnie annyi eleven ereje és falai között munkálkodó annyi fényes tehetsége birtokában joggal hivatott.

Amiket én itt röviden elmondok, csak a felvillanó régi vágyak lelkem mélyéből, melyek időnként kitörnek. Vajha megvalósulnának e vágyak mielőbb, még idejekorán, a mikor most, napjainkban, Debrecen városnak, a Zeneiskola mai magaslatán egy P. Nagy Zoltán vezetése alatt olyannyira módjában volna ezeket tettekké váltani.

A hónap elején szerezze be

háj, szalonna és zsir

szükségletét, a Ia friss husért pedig naponta keresse fel

Bőde hentesüzleteit.

Kossuth-u. 57. Tel. 9-54
Csapó-u. 10. Tel. 6-77

spárgát is hoztak és Erdélyi elmondta, hol állott ő és hol történt a szerencsétlenség. Miker hazafelé mentünk, a velem levő csendőr az kérdezte tőlem, hogy volt-e a megboldogultnak biztosítása? Mindtam neki, hogy én ezt nem tudom és erre előre kiáltottam Erdélyinek.

— Nem lepte meg önt ez a kérdés?

— Azt hiszem meg is mondta a csendőr, miért kérdi, mert Ausztriában többször fordul elő „Versicherungsmord". Akkor én mondom, előrekiáltottam és Erdélyi visszafordult és azt mondta, hogy kisösszegű biztosítások van, amit ajándékba kaptak az esküvőjükön.

— Magyarul, vagy németül mondta?

— Azt hiszem, először magyarul, azután németül és mondtam meg a csendőrnek.

— Mi volt ennek az oka, hogy önnek először magyarul mondta és ön tolmácsolta németül, hiszen Erdélyi nagyon jól tud németül.

— Ő is mondta németül is, de mivel először nekem magyarul mondta, én mondtam meg a csendőröknek. Erdélyi még így mondta: „Eine Kleinigkeit". Nem firtattam tovább ezt a kérdést. Mire visszatértünk, elmentünk Erdélyivel Greill vizsgálóbíróhoz a temetési engedélyért. Ott Erdélyi olyan érthetetlenül zavarosan és összefüggés nélkül kezdett beszélni, hogy félbeszakítottam és én mondtam el az esemé-

nyeket a bírónak. Mikor elmentünk meg is kérdeztem Erdélyit: „Te német egyetemet jártál, német doktorátusod van, hogy van az, hogy ilyen akadozva beszélsz". Erdélyi akkor azt felelte, hogy most már elfelejtett sokat, most, hogy sokat volt Olaszországban, inkább bolaszul tud jobban és különben is nagyon el van fogódva.

AMIKOR MEGÉRKEZTEK A SZÜLŐK.

Másnap reggel érkeztek meg a szülők, Forgács Anna szülei és Erdélyi édesanyja. Nagyon megrázó volt a találkozás. Még erősebben törtek ki a fájdalmas jelenetek, amikor megérkeztünk az évszázados hársfa elé, ahol olyan sok fotográfiát készítettem Annáról...

— Menjünk tovább, ezen már túl vagunk — szakítja félbe az elnök.

— Ezután felkerestük a szülőket a szállodában.

— Erdélyi bánkódott?

— Sírni nem sírt, de mondta nekem, hogy ő sohasem szokott bánatában sírni.

— Adatok vannak arra, hogy viccelődött, ping-pong után érdeklődött.

— Én ezt nem láttam, mert a szülőkkel voltam elfoglalva. Később Feuer megkérdezte, hol fekszik a halott, hogy azt ők meg akarják nézni. Én akkor lebeszéltem őket.

A nagybaj: a pénztárca elveszése

— Most jön az a jelenet, — folytatja a tanu, — hogy Erdélyi bejött a szobámba és kétségbeesetten így szólt: **„Micsoda rettenetes szerencsétlenség, emellett a csapás mellett, még elvesztettem a pénztárcámat is".** Egészen kétségbeesve mondotta ezt nekem és egészen ki volt kelve magából.

— **Nagyságos elnök ur, tekintetes törvényszék! Itt kezdett már engem is elhagyni a béketűrés,** hogy hát hogyan jövök én ahhoz, hogy minden baj és kellemetlenség mindig az én fejemre zúdúljon. De aztán mégis erőt vettem magamon és elmentem keresni a tárcát. Üresen találtuk meg.

SZOMORU TEMETÉS.

— Délben 12 órakor elmentünk Greill bíróhoz, aki megadta a temetési engedélyt. Amikor a bírótól visszafelé jöttünk, Erdélyi ezt mondta:

„Mi volna, ha délután három óra helyett most ebéd előtt csinálnánk meg a metecést. A szegény szülőknek legalább nem kell tovább várakozni a szállodai szobában."

— Én azt mondtam neki, hogy ez igen humánus gondolat és a plébános, akivel erről beszéltünk, azt mondta, hogy neki is mindegy, a sír meg van ásva, az emberek rendelkezésre állanak és szertartásról ugy sincs szó. Értesítettük tehát az ismerősöket és déli 1 órakor hideg esőben, szomoru jelenetek között bocsájtottuk le a földbe Annus koporsóját.

— Hogy viselkedett Erdélyi?

— Anyósát és anyját karonfogva állott.

— **Le volt sújtva?**

— **Meghatottnak látszott, de sírni nem sírt ugy mint én.**

— **A csendőröknél mikor fizette** Erdélyi **azt a 10 schillinget.**

— Erről én nem tudok, — válaszolt a tanú.

Erdélyi felurik: — Szombaton történt ez kérem.

Gáldy ezután elmondja, hogy kijelentette Erdélyiéknek, hogy ő külön útazik haza és majd ők szombaton együtt útazzanak el Millstattból.

GÁLDY: MEGVÁLTOZOTT A VÉLEMÉNYEM ERDÉLYIRŐL.

Elnök (a tanúhoz): Ön arról nem beszélt a csendőrök előtt, hogy Forgács Anna azt a kijelentést tette: **„Béluci, mintha meglöktél volna".**

Erdélyi Béla most megint közbeszól

— Nem az a fontos, amit németül mondott Anna. Magyarul, az anyanyelvén semmit sem mondott, nem beszélt lelökésről.

— Majd megkérdezheti ezt a tanútól, — szólt most az elnök Erdélyire, — várjon türelemmel.

Gáldyhoz fordulva így folytatja az elnök:

— Szóval ön erről nem tett említést. Kérdem tehát, hogy ma megváltozott a véleménye?

— A legjobb tudomásom szerint annyit mondhatok, hogy Erdélyi felől megváltozott a véleményem. Nem ismertem Erdélyi előéletét, nem tudtam azt, hogy különböző bűncselekményeket követett el. Mostani véleményem persze más róla mert látom, hogy milyen bűncselekményeket követett el. Ha egyetlenegyről is tudtam volna előzőleg, nem űltem volna vele együtt.

— **Akkor ugy-e több terhelő adatot mondott volna a csendőröknek és itt a rendőrök előtti is?** — mondja most az elnök.

— **Bizonyára** — válaszolja a tanu.

Szenzációsak!

Ball-Band Indiana hócipői Divatcipőjei

Egyedüli árusítóhely Debrecenben

Benyáts cipőosztály

Gyári talpbavésett ár minden pár cipőn.

Az osztrákok Gáldy ellen is elfogatóparancsot adtak ki

Tudja azt, hogy ön ellen is elfogatóparancs volt kiadva?

Gáldy: Igen. A rendőrségen hallottam. Én ugy sodródtam ebbe az egész dologba, hogy az osztrákok azt hitték, hogy amiért támogattam Erdélyit a tragikus halálesettel kapcsolatban, nekem tudnom kell valamit erről az ügyről.

— Ön ott volt Millstattban állandóan Erdélyiékkel. **Tud-e hát valamit erről a bűncselekményről és mi a véleménye önnek? Bűnös Erdélyi?** — kérdi most az elnök.

A terem egész hallgatósága feszült figyelemmel hallgatja az elnök kérdését és valósággal előrehajolva lesik Gáldy válaszát, aki így felel:

— Mindaddig, amig Millstattban voltam, az volt a véleményem, hogy bűncselekményről nem lehet szó. Meg sem fordult agyamban ilyesmi. A csendőrök is kikérdeztek engem s nekik is csak azt mondhattam, amit láttam és hallottam, amit Erdélyiék előttem mutattak.

— Szóval mi most a véleménye önnek Erdélyi Béláról?

A tanu hosszu szünetet tart, mereven néz az elnökre, de nem válaszol. Látszik, hogy akar valamit mondani s a szavakat keresi, mire az elnök segiti ki:

— Ezt, ugye, most nem tudja pontosan megmondani?

— Nem, nem tudom megmondani.

ERDÉLYINÉL MI VOLT A „NAGY CSAPÁS?"

— Nem gondolt arra, amikor a tárcát megtalálta, hogy ez csak egy trükk az ő részéről?

— A tárca elvesztését akkor Erdélyi egy ujabb szerencsétlenségnek állitotta be.

— Talán nagyobb szerencsétlenségnek, mint a felesége elvesztését?

— Ha nem is nagyobbnak....

Elnök: Szóval, mint csapást állitotta be?

— Igen. De, ha nem is nagyobbnak, azonban nagy csapásnak tüntette fel és még igy kérdezte: **„Most aztán mi lesz velem?"**

Schadl elnök Erdélyit szólitja elő:

— Mondja Erdélyi, ön említést tett arról, hogy **szerdán reggel** veronált szedett be és Forgács Annának **is adott?**

— Én vettem be csak, nagyságos elnök ur. **Anna egyáltalán nem vett be semmit.**

— Ez csak elferditése — jegyzi meg Temesváry ügyész. **Erdélyi már többször beismerte, hogy adott be veronált s ez a jegyzőkönyvekből is kitünik.**

Most az elnök szól Erdélyi Bélához:

— Szóval 6 óra tájban nem adott be veronált?

— Csak este adtam, — válaszolja Erdélyi.

— Most megint mást mond! — allapitja meg az elnök, majd pedig **felolvassa Erdélyi vallomását, mely szerint 23-ára virradó éjszaka veronált adott be Forgács Annának.**

— Nem kérem, — jegyzi meg erre most már szinte ingerült hangon Erdélyi.

— Én hétfőn este és **nem szerdán hajnalban adtam be Annának veronált!**

— **Látja, ez is uj dolog!** — csap le rá az elnök. — **Ezt sem hallottuk eddig.**

— No, most már válaszoljon, **hétfőn este vagy keddről szerdára virradó éjszaka adott-e veronált?** — kérdi most már határozott hangon az elnök.

— Semmiesetre keddről szerdára virradólag! — válaszolja Erdélyi. — Azt a vallomásomat, amit a vizsgáló biró előtt tettem, visszavontam.

Az elnök most leültette Erdélyit és ujra a tanu felé fordul.

„A KRITIKUS KÉRDÉS, MELY AZ EGÉSZ PERT URALJA."

Védő: Szerdán reggel, mikor bekopogtatott Erdélyihez, hány óra lehetett?

— Tizenegy óra után ugy 10—20 perccel.

Öreg akar lenni?

Akkor igyon reggel erős este gyengébb

Teát.

Ezt pedig vegye meg

ZSATKÓNÁL

Szent Anna és Batthyányi-u. sarok.

— Mikor bezörgetett, Erdélyi Béla nem volt felöltözve?

— Nem.

— A szobaleányt bent tetszett találni?

— A folyosón láttam.

— Adat van arra, hogy Thynn Hilda szobaleány bement a szobába, ott takaritott, Erdélyi pedig felöltözött. Utána kiment és otthagyta Erdélyi Bélát egyedül és itt jön az a kritikus kérdés, amely az egész pert uralja. Ön 11 óra után 10 perccel beszélt vele és elment. Az az idő, amelyet a szobalány bent töltött Erdélyivel a szobában, körülbelül ugyanannyi lehetett, mint amennyi időt ön eltöltött a beszélgetéstől a strandon való levetkőzésig. Ha ez is lehelt, mennyi lehetett az az idő, a mennyit Erdélyi Egyedül töltött a szobában. Tessék nekünk egy valószinüség-számitást adni erről.

— Kérem, ehhez nem kell az én tanuvallomásom Tizenegykor kopogtattam be az ajtón és háromnegyed 12 körül Erdélyi megjelent a strandon. Hogy közben mi volt, mi történt, azt én nem tudhatom.

— A haláleset napján Erdélyi kiköltözött szobájából és ott összecsomagolt?

— En nem voltam jelen.

— De este azon a cimen kért fejfájás elleni gyógyszert öntől, hogy neki nincs semmiféle orvossága?

— Igen.

— Csak ezt akartam megállapitani, — szegezi le a védő, aki ezután a doboz iránt érdeklődik, amelyből Forgács Anna a tanut orvossággal kinálta meg.

— Lehet az, hogy Erdélyi szimulált? — kérdi a védő.

— Ha szimulálásnak tartottam volna, nem huztam volna ki a folyosóra és nem idéztem volna elé a legszentebbet, édesanyja képét.

— Milyen volt a holttest keze? — kérdi a tanutól Kenyeres professzor.

— Nem volt hideg, de én, mint laikus, ösztönszerüen éreztem, hogy a legnagyobb baj lehet; lehajoltam kissé feléje, hogy meghalljam, dobog-e a szive, de nem hallottam semmit.

ERDÉLYI KÉRDEZ.

A szakértő kérdései után Erdélyi Béla áll fel, hogy megjegyzéseket tegyen a tanu vallomására, mire a védő félhangosan odaszól hozzá:

— Mit akar, kérem? Mit akar?...

Erdélyi először a Kanzelre történt kirándulásokra vonatkozóan tesz megjegyzéseket és azt hangoztatja, hogy az odavezető utat Gáldy mutatta meg neki.

— Emlékszik arra, — kérdi Erdélyi a tanutól, — hogy a helyszini szemlén megállapitották a csendőrök, hogy a kiáltás a szakadékból nem hallatszik fel az utra, olyan erős a vizesés zuhogása?

— Ezt nem a helyszini szemlén hallottam, hanem amikor a szegény Annust megkérdeztük, hogy miért nem kiabált, azt válaszolta, hogy valószinüleg azért nem jött le Béla, mert a nagy zajtól nem hallotta meg a kiáltozást.

ERDÉLYI HAZUDOZÁSAI AZ OSZTRÁK CSENDŐRÖK ELŐTT.

Erdélyi továbbra is a csendőrök helyszini szemléjéről tett fel kérdéseket, mire közbeszól Gáldy:

— Az volt a legnagyobb idegmegpróbáltatásom, hogy a biztositásról a csendőröknek hamis adatokat kellett mondanom a bemondása alapján.

Ügyész: Nagyságos elnök ur, arra vonatkozóan tessék inkább Erdélyit megkérdezni, hogy miért hazudott akkor?

Erdélyi: En megmondtam, hogy volt biztositás!

Tanu: Igen, azt mondta, hogy csak csekély összegü, de ha én meghallom akkor, hogy 20.000 dollár, rögtön észhez tértem volna.

Ezzel Erdélyi is befejezi kérdéseit és befejeződik Gáldy kihallgatása.

A tanu megesketését nem kérte sem az ügyész, sem a védő.

A tárgyalást, amely fél 3 óra után ért véget, szombaton délelőtt 10 órakor folytatják.

25,000 kötetes kölcsönkönyvtárat teljesen ingyen használhatnak a „Debreczen“ előfizetői

Az ingyenhasználati igazolványt előfizetőink a kiadóhivatalban bármikor átvehetik. — Minden igényt teljesen kielégit ez a könyvtár, mert mindenféle könyv megtalálható benne.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala ujabb kedvezményt nyujt előfizetőinek, hogy ezáltal még szorosabbra fűzze azokat a szálakat, melyek a lapot és az előfizetőt egymáshoz fűzik. Lapvállalatunk ez ujabb tranzakcióját az a szándék hivta életre, hogy előfizetőinknek minél kényelmesebb módon lehetővé tegyük hatalmas, nagyarányu kölcsönkönyvtár igénybevételét.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala a lap debreceni előfizetői számára teljesen dijtalanul és minden óvadék lefizetésének kényszere nélkül hozzáférhetővé teszi a Közművelődési Könyvtár óriási, 25.000 kötetes könyvanyagát.

Január hó 2-tól kezdve ugyanis bármelyik debreceni előfizetőnk igazolványt kap, mellyel beléphet a Közművelődési Könyvtárba és azt teljesen szabadon és dijtalanul, óvadék nélkül használhatja. — Az igazolványt a kiadóhivatal állitja ki az előfizetők számára a kiadóhivatal helyiségeiben, József kir. herceg-utca 1. szám alatt, ugy a délelőtti, mint a délutáni órákban.

Ez az igazolvány az előfizetők számára jogot ad arra, hogy egész éven át minden különösebb beiratkozási processzus és óvadék letétel nélkül a Közművelődési Könyvtárt igénybe vehesse. A könyvtár tudvalévőleg a Déri-muzeumban van és délelőtt 10—1-ig és délután 4—7-ig áll a közönség és igy a „Debreczen“ előfizetői rendelkezésére.

A könyvtárban óriási könyvanyag található. Több mint 25.000 kötetben képviselve van a klasszikus irodalomtól kezdve a legujabb irodalom termékéig minden számottevő munka. Bőséges szépirodalmi anyagon kivül megtalálható és kölcsönözhető a tudományos és ismeretterjesztő könyvek egész sorozata, sőt rendelkezésre állanak a legujabb irodalmi munkák is, melyeket a könyvtár agilis igazgatósága a megjelenésük után nyomban beszerez. — Tájékoztatás céljából különben az ujonnan beszerzett könyvek cimeit állandóan közölni fogjuk.

Megjegyezzük, hogy előfizetőink nem kötelesek semmiféle más olyan kölcsönkönyvtárba beiratkozni, hol dijat kell fizetni. Ez felesleges is, mert hiszen a Közművelődési Könyvtár minden igényt kielégit és a maga hatalmas könyvanyagában mindenféle könyv megtalálható.

Hisszük, hogy ezt az ujabb kedvezményt előfizetőink szivesen fogadják és tömegesen fognak élni ezzel, mert hiszen számukra óriási kényelmet jelent az, hogy minden különösebb „jelentkezés“ és „beiratkozás“, „óvadékletétel“ nélkül tagjai lehetnek a város legnagyobb kölcsönkönyvtárának, ahol megtalálják ugy a szórakoztató, mulattató, mint minden más komoly tudományos, stb. munkát.

MILODIN

arckenőcs szappan, pouder használatával bámulatos eredményt ér el. Kérdezze kitünő hatásáról hölgyismerősét.

Amerikában és Magyarorrzágon Törvényesen védve!!

Már 50 filléres tégelyekben is kapható.

Kérje és beszerezhető minden gyógyszertár drogéria és illatszertárban.

Főelárusitó: Jeszenszky Andor

Debrecen, Kossuth ucca 1.

Gál védő az Erdélyi pörben uj mentőtanut hoz

Bécs, január 3. Reich Adolf dr, aki annakidején elsőnek állapitotta meg Forgács Annánál a halál beálltát, a „Mittagszeitung“ előtt megerősitette azt a hirt, hogy az *Erdélyi perben tanuvalomást fog tenni a budapesti törvényszéken millstatti tapasztalatairól.* Reich Adolf nem önként jelentkezett, hanem Gál Jenő dr kérte fel tanuvallomására. Gál Jenő ugyanis a karácsonyi ünnepek alatt Bécsben és Millstattban tartózkodott és bécsi időzése alatt kérte fel Reich Adolf drt, hogy jöjjön Budapestre. — Egyébként Reich Adolf a mai napig nem kapott meghivást Budapestre a törvényszéktől.

Reich Adolf dr volt az, aki annak idején elsőnek állapitotta meg Forgács Annánál a halál bekövetkezését.

Egy hétig feküdt holtan a szállodában egy öngyilkos házaspár.

Páris, jan. 3. A Páris mellett fekvő Suresnes városka egyik szállodájában tegnap holtan találtak az ágyban egy házaspárt, amely még karácsony estélyén jött a szállodába. A lefolytatott nyomozás arra a különös megállapitásra jutott, hogy a férfi és a nő már legalább egy hét óta fekszik holtan a szállodában. Kiderült, hogy a karácsonyi ünnepek élénk forgatagában a szálloda személyzete teljesen megfeledkezett az egyik eldugott szobában lakó házaspárról, a mely ugy látszik, még karácsony éjszakáján öngyilkosságot követett el. Az orvosszakértők véleménye szerint az öngyilkosság valószinüleg ugy történt, hogy a férfi először agyonlőtte feleségét, majd öngyilkosságot követett el. A szobát belülről magukra zárták s igy történhetett meg, hogy a szálloda személyzete napokig nem nyitott be a szobába, abban a hiszemben, hogy a szobában nincs vendég.

Havas harisnyaház, Bádogos-u. 1.

Ezulon is megakarja mutatni, hogy miért érdemes készpénzért vásárolni.

1 mtr.	Gyönyörü mintás Crep de Schine	—	10.50 helyet	P. 6.90
1 „	Io. nehéz Crep de Schine	— — — —	7.90 helyet	P. 6.50
1 „	Legnehezebb „meteor“ Crep de Shine		12.80 helyet	P. 10.50
1 „	Io. fehérnemü nyersselyem	— — —	6.80 helyet	P. 5.50
1 „	valódi selyem Georgette Io.	— — —	7.80 helyet	P. 5.50
1 „	valódi selyem Georgette nehéz	—	11.80 helyet	P. 8.80
1 „	valódi selyem Georgette legnehezebb		14.— helyet	P. 10.50
1 „	Legnehezebb selyem „Tiflisz“	— —	18.— helyet	P. 13.50

Hirdetésem komolyságáról személyesen győződjön meg.

A „Havas“ névre nagyon tessék ügyelni!

A magyar és lengyel államfő ujévi táviratváltása

Kölcsönös kitüntetések. — Horthy kormányzó a lengyel Fehér Sas rendet kapta.

Budapest, jan. 3. A lengyel köztársaság elnöke és Magyarország kormányzója az ujév alkalmából a következő üdvözlő iratot váltották egymással:

„Főméltóságu Horthy Miklós kormányzó urnak, Budapest.

Főméltóságodnak őszintén boldog ujévet kivánva, nagy örömömre szolgál, hogy közölhetem, hogy Főméltóságodnak a Fehér Sas rendet adományoztam, amelynek jelvényeit külön kiküldött utján juttatom el".

•

„Moscicki Ignác Nagyméltóságu urnak, a lengyel köztársaság elnökének, Varsó.

Nagyméltóságod személye iránt érzett nagyrabecsülésemnek óhajtván kifejezést adni, örömmel adományozom Nagyméltóságodnak a magyar érdemkereszt nagykeresztjét. Engedje remélnem Nagyméltóságod ezen elhatározásomat egyszersmind ama hagyományos baráti érzés megnyilvánulásának is tekinteni, amelyet a magyar nemzet a lengyel nép iránt táplál. Különösen örömömre szolgál, hogy egyidejüleg kifejezhetem Nagyméltóságodnak, valamint a nemes lengyel nemzetnek ugy a magam, mint az egész magyar nép nevében az ujesztendőre legmelegebb szerencsekivánataimat.

Horthy."

Letartóztatták Tukát, a »Szlovák« főszerkesztőjét

A csehek legujabb merénylete a tót autonomista törekvések ellen.

Pozsonyból jelentik, a késő éjjeli órákban, hogy a rendőrség tegnap megjelent dr. Tuka Béla, prágai képviselő, a „Szlovák" főszerkesztője lakásán és felszólította, hogy azonnal kövesse őket a rendőrségre.

Tukát kihallgatása után letartóztatták. A hir gyorsan elterjedt Pozsonyban és a felvidéken és általános konsternációt keltett.

Tuka Hlinka legbizalmasabb emberei közé tartozott; egyik vezére volt a tót autonomista mozgalomnak. A hir hallatára Hlinka azonnal lépéseket tett Tuka kiszabaditására.

Kijelentette, hogy minden garanciát vállal és akármilyen összegü kauciót is hajlandó letenni, csak engedjék szabadon, kedves emberét. Azonban minden kiszabaditási kisérlet csődöt mondott.

A rendőrség lefoglalta Tuka összes iratait, házkutatást tartott, — ugy Tuka lakásán, mint a „Szlovák" szerkesztőségében, — ahol szintén lefoglalták Tuka egész levelezését.

Az elterjedt hirek szerint Hlinka holnap Prágába utazik, hogy az igazságügyminiszternél lépjen közbe Tuka kiszabaditása érdekében.

»Csehországnak csak 1150 katonája volt a Felvidéken, amikor Budapesten három hadosztály állott fegyverben«

Hodzsa beszámolt Pozsonyban a Felvidék megszállásáról.

Prágából jelentik. Hodzsa közoktatásügyi miniszter az agrárpárt pozsonyi klubjában tartott előadásában igyekezett magát tisztára mosni a vádak alól, amelyeket emlékirataiban Srobar emelt ellene budapesti csehszlovák meghatalmazott korábbi folytatott tárgyalásai miatt. Hodzsa elmondotta, hogy az osztrákokkal megkötött fegyverszünet csak az olasz katonaság számára állapitott meg demarkációs vonalat, a csehszlovákok, románok és jugoszlávok számára azonban nem Csehszlovákia számára abban az időben életkérdés volt megszerezni azt, amit számára még csak kilátásba helyeztek. Srobar Prágában a nemzeti tanácsban ült és ezzel dokumentálódott a Felvidéknek Csehszlovákiához való tartozósága, de ez még korántsem jelentette azt, hogy a Felvidék máris a csehek kezében volna.

Budapest nem engedte át a Felvidéket. A kérdés az volt, hogyan fog lejátszdni a Felvidék elválása a magyaroktól kilencszázévi együttélés után. Csehszlovák részről 1150 katona és csendőr volt a Felvidéken, mig a magyaroknak meg voltak ottani helyőrségei és Budapesten legalább három hadosztályuk, amelynek közvetlenül a frontra való érkezés után használatlanul, teljes fegyverben tértek vissza az országba.

Ilyen körülmények között várt megoldásra Hodzsa feladata: közbelépni az antant katonai bizottságának főnökénél, hogy a magyar katonaság hivassék vissza a Felvidékről és likvidálni a magyar kormánynál a pénzügyeket és közigazgatást.

Sodrony ágybetétet
legjobb minőséget készit
Neumann Péterfia utca 17

Angyán államtitkár nyilatkozik a sajtóreformról

Megszűnik a sajtó terén is a kormány kivételes hatalma. — Védekezés a bolsevista propaganda ellen.

Budapest, január 3. A készülő sajtóreformból egyes lapok részleteket közölnek. — Ezek szerint a törvénytervezet többek között a sajtójogi felelősség kérdését egészen uj alapokra helyezi és az együttes felelősség deklarálásával a kiadóvállalatot nemcsak a kaució erjéig, hanem egész ingó és ingatlan vagyona erejéig felelőssé teszi.

Egész sereg más, hasonló rendelkezést tartalmaz még az uj tervezet, amely körül előreláthatólag heves harcok lesznek.

Az igazságügyminisztériumban az előadói tervezet már teljesen elkészült és az volt a terv, hogy körülbelül a jövő hét közepén már megküldik a leirt példányokat az érdekeltségeknek. Tekintettel azonban Pesthy Pál igazságügyminiszter távozására, az igazságügyminisztérium most megvárja, milyen intézkedések történnek a továbbiakat illetőleg.

A legutolsó simitások során igen érdekes változtatások történtek a tervezeten. Az egyik ilyen legnagyobb jelentőségü változtatás a jelenleg is érvényben lévő renddel szemben az, hogy a lapbetiltás kérdését teljesen kikapcsolja a tervezet a sajtóproblémák közül. Az uj törvénytervezetből egészen kivették a lapbetiltásra vonatkozó rendelkezéseket, ami azt jelenti, hogy **a jövőben ujságot betiltani egyáltalában nem lehet.**

Az eredeti terv az volt, hogy a lapbetiltásra vonatkozó kérdéseket ne az eljárási fejezetben szabályozzák és a bíróságra bizzák a lapbetiltást olyan feltételek mellett, a melyek szigorubbak lettek volna, mint az eddig fennálló rendelkezések. Most azután olyan irányban történt döntés, hogy lapbetiltásról egyáltalán nem fog szólni a tervezet és igy a bíróságnak sem áll módjában lapot betiltani.

•

A megjelent közlésekkel kapcsolatban **Ángyán** Béla igazságügyi államtitkár a következő nyilatkozatot tette:

— A különböző oldalról elhangzott hiresztelésekkel szemben szükségesnek tartom megállapitani a következőket: *a sajtónovella előadói tervezete kézirata valóban elkészült* s az eredeti terv az volt, hogy amint a technikai munkálatokkal, vagyis a tervezet sokszorositásával elkészültünk, *azt nyomban szétküldjük az érdekelteknek.* A tervezet szétküldése most egészen rövid halasztást szenved s ennek egyetlen oka *az a küszöbön álló változás, amely az ismert okoknál fogva az igazságügyminiszterium vezetésében nehány napon belül megtörténik.*

— Érthetetlennek találom, hogy a tervezetről, mint pozitiv és ismert dologról, lépten-nyomon cikkek jelennek meg a sajtóban s e cikkek a tervezetet reakciósnak bélyegzik. Hogy mi alapon, azt nem tudom, mert hiszen *a tervezetet nem hoztuk nyilvánosságra,* arról senki sem tud, nem tudhatja tehát sem azt, hogy reakciós, sem azt, hogy részletekben minő intézkedéseket tartalmaz. Egy mindenesetre tény s erre kötelességem ismételten felhivni a közvélemény figyelmét: *a sajtónovella azért vált szükségessé, mert a kormány a kivételes hatalmon alapuló rendelkezéseket hatályon kivül akarja helyezni s igy elsősorban hatályon kivül helyezi azokat a rendelkezéseket, amelyek a lapok engedélyhezkötését és rendeleti uton való betiltását jelentik.* Ez tehát nem lehet reakciós intézkedés.

— A kivételes intézkedés viszont olyan hosszu ideig volt érvényben, hogy amidőn most megszüntetjük, ezzel egyidejüleg *az elmult esztendők tapasztalatai alapján harmoniát kell teremteni a sajtójog terén.* Az 1914-i sajtótörvény megszületése óta — nagyon jól tudjuk, — sok minden történt, amelyet figyelmen kivül hagyni nem lehet. A hazafiasan gondolkozó közvéleménynek tudomásul kell vennie, hogy *a bolsevista propaganda világszerte ma is müködik, annak veszedelmességét lekicsinyelni nem volna józan dolog, indokolt tehát, hogy a sajtójogban e téren mutatkozó hiányokat a nehezen megteremtett konszolidáció érdekében pótoljuk.*

— A felforgató törekvésekkel való ilyen preventiv szembeszállás egyáltalán nem jelenti a sajtószabadság elvével való szembeszállást. Az egész javaslatban nincs egyetlen olyan rendelkezés, amely a világ összes civilizált államainak sajtójogában ne volna ismeretes.

— Sőt többet mondhatok: a felelősség kérdésben például a mi tervezetünk nem is megy odáig, mint a német, vagy az angol sajtótörvény, hanem a törvényeknél sokkal liberálisabb intézkedéseket tartalmaz.

— A sajtószabadság veszélyeztetéséről, a sajtó guzsbakötéséről tehát beszélni sem lehet, hanem igen is, merem állitani, hogy a sajtószabadság elvének teljes respektálásával jött létre a novellatervezet, amellyel szemben az aggodalmak teljesen alaptalanok. A sajtó az éveken át tartó kivételes hatalom mellet is szabadon tudott irni mindenről, amiről akart. Ezt vitatni nem lehet. Ha tehát most a kivételes hatalmat megszüntetjük, ez nem a sajtó megszoritását jelenti, hanem igenis a szabadságjogok jelentékeny kiterjesztését. Ha ezzel ellenkezőt állit bárki, azt csak erőszakolt magyarázat utján teheti, mert a sajtónovella elgondolása a sajtószabadság korlátozásától távol áll.

Pèntek este
rizszsel háziasan készült friss
tüdős, májas és véres-
hurkák izletesek és jók.
Horváth Gábor, Kossuth-utca 13.
Fióküzlet: Csapó ucca 93.
Telefon 678. sz.
Zsirszalonna és háj
beszerzése gazdaságos.

Olasz-magyar kiállitás

Nagy aukció készül a Műpártoló Egyesület téli tárlatán.

A városháza közgyülési termében levő, kiváló mesterek müveit bemutató kiállitás iránt állandóan nagy az érdeklődés. A közönség elragadtatással szemléli a gyönyörü olasz müveket és a nagy magyar mesterek képeit. A tárlat legkimagaslóbb munkái az olaszok részéről Mario de Hajnal müvei, mig a magyar csoportban Rudnay, Glotz, Thoma, Iványi-Grünwald, Vaszary, Koszta müvei vonzzák a müélvező közönséget.

Az egyes képekkel foglalkoznunk helyszüke miatt nem lehet, mert olyan mesterek szerpelnek, akikről eddig is kötetek jelentek már meg s akiknek méltatására nem elegendő nehány sor. Mégis foglalkoznunk kell nehány szóval. Mario de Hajnal, aki mint olasz állampolgár is megtartotta magyarságát, nemcsak nyelvében, de müvészetében is. Fiumei tájképeiben magyar temperamentum van s magyar lélek. Bravuros ecsettel vetiti elénk a fiumei kikötő életét s levegőjét. A tenger festője kiváló portré festő is, aki nem a mindennapi elcsépelt arcképeket hozza, hanem nagy müvészi értékeket ad arcképeiben.

A magyar mesterk müveiben minden magyar örömét lelheti. Ismét olyan képeket látunk föltünni városunkban, amelyek igaz élvezetet adnak, mint ahogy az eddig rendezett két helyi tárlaton volt. Többnyire a Szinyei társaság tagjai küldtek be munkákat. Akár Rudnay lirai hangulatu müveit nézzük, akár Vaszary vagy Koszta hatalmas temperamentumát csodáljuk, vagy Glotz brilliáns tudását és müvészetét élvezzük, magyar értékek előtt állunk. Ezek az értékek hoztak külföldi tárlatokon elismerést a magyar nemzetnek s megérdemlik, hogy a magyarok is megismerjék őket.

Thoma János a világhirü nagybányai mester két nagy vászonnal szerepel a tárlaton, olyan müvekkel amelyek az erdélyi levegőt hoz zák el mihozzánk. Zádor végtelen finom enteriörjei, Kandó László egyszerüen megfestett alföldi részletei, Peremutter, Magyar Manheimer és még sok nagy mesterünk remekeiről hasábokat irhatnánk.

Ki kell emelnünk a debreceni müvészeket is, akik ismét értékes és szinvonalas munkákkal mutatkoznak be. Azok a munkák, amelyeket tőlük ezen a tárlaton látunk, bizonyitják, hogy országos viszonylatban is megállják helyüket s joggal számithatók közülük többen a magyar mesterek sorába. A kiállitás értékes tárlat s a debreceni Müpártoló Egyesületet igaz elismerés illeti, hogy ilyen magas szinvonalu müvészetet hozott városunkba. A magyar müvészet egyik legerősebb védőbástyánk, minden magyar embernek elemi kötelesége, hogy azt támogassa s törekvéseiben segitségére siessen.

Mi az oka a debreceni telefon-mizériáknak

A telefonközpont berendezése nem felel meg a követelményeknek. — Az időjárás is sok bajt okoz.

Általános a közönség körében a panasz, hogy a telefonközpont nem kapcsol rendesen, hanem hosszu ideig megvárakoztatja az előfizetőket. Azt mi is megállapitottuk, hogy a vonalakon alighanem baj van, mert a kapcsolás néha tényleg nehézkes volt.

Illetékes helyen a zavarokra vonatkozólag azt a felvilágositást nyertük, hogy azoknak főképen az utóbbi hetekben beállott rossz időjárás az oka. *A telefonközpont pinceéjében egy hatalmas kábel teljesen átnedvesedett, ugy, hogy csak hosszabb és nehézkes munka után tudták megjavitani. Ekkor körülbelül 280 darab vonalon nem volt tökéletes a kapcsolás.* Igen nagy zavarokat okozott az a körülmény is, hogy *a havazás folytán igen nagy hótömegek rakodtak a huzalokra*, amelyeket a rendkivül hideg időjárás amugy is a legnagyobb mértékben megfeszitett. — Tudvalevő ugyanis, hogy a hideg a telefonhuzalokat összehuzza, ugy hogy azok megfeszülnek. A sulyos hó és zuzmaratömegek azután igen sok helyen elszakitották a megfeszült telefonvezetékeket.

Ilyen eset történt a gázgyár és a vasuti állomás között, épen a karácsony előtti napokban, amikor a legnagyobb volt a forgalom. *Egyszerre 30 telefonhuzal szakadt le* és bizony elég hosszu időbe került, amig ki lehetet javitani.

De a legnagyobb hiba az, hogy a *telefonközpont berendezése*, — amint az köztudomásu — egyáltalában nem felel meg a követelményeknek. *Ezen a bajon azután már csak az uj postapalota felépitésével lehet segiteni.*

Azok a budapesti telefonkezelőnők, akiket november hó elején helyeztek át Debrecenbe, már annyira belejöttek a munkába és ugy megszokták a budapestitől eltérő berendezést, hogy ellenük nem nagyon lehet kifogást emelni. Minden baj abból a körülményből származik, hogy a központ berendezése nem felel meg a korszerü igényeknek. Ezen pedig csak akkor lehet segiteni, ha az uj telefon központ végre otthont talál a tervezett postapalotában. A telefonközpont vezetősége és a kisaszonyok addig is mindent megtesznek, hogy a közönséget minél kevesebb bosszuság érje.

Elkészült a katholikus templom toronyórája

Vasárnapra már fel lehet szerelni a kijavitott toronyórát.

Megirta már a Debreczen, hogy városi tanács elhatározta a templomórák kijavitását és a Szent Anna uccai katholikus templom toronyóráinak kijavitásával meg is bizta *Debreceni* István órásmestert. Időközben a Magyar Távirati Iroda ajánlata folytán felmerült a toronyórák villamosórákkal való kicserélésének terve és a tanács a már kiadott munkát le akarta tiltani. Debreczeni István azonban már szétszedte a toronyórákat és a javitási munkálatok annyira előre haladtak, hogy a Szent Anna uccai templom óráit vasárnapra már fel is lehet szerelni.

Dr *Csürös* Ferenc kulturtanácsnok erről a városi tanács csütörtöki ülésén tett jelentést és a tanács tudomásul vette az óra kijavitását és igy a kijavitott órát fel lehet szerelni. A toronyórák villamositásával sem éri azonban a várost károsodás, mert az óra olyan jó állapotban van, hogy azt könnyen lehet értékesiteni. A kijavitás alkalmával meg lehetett állapitani az órakészités idejét is, mert az egyik fogaskereken az 1846-os évszám volt bevésve. Ilyenformán a Szent Anna uccai templom toronyórája vasárnap már mutatni fogja a pontos időt.

Bámulatos hatású arcszépitő szer a

Fáy-crém

Gyorsan és biztosan eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást.

Egy tégely ára — — — — — — — 1 P
Hozzávaló Fáy szappan szintén 1 P

Kapható:

Grósz Nagy Ferenc

Arany Egyszarvú gyógyszertárában Debrecen, a Szinház mellett.

Copyright by Vásárhelyi Lajos New York, 1929.

FEKETE KASTÉLY

DETEKTIVREGÉNY PARODIA

Irta: VÁSÁRHELYI LAJOS.

III. Fejezet.

AZ ÜGYNÖK.

Másnap délelőtt fél 11 órakor a rendőrfőnök a nagy művésznő fogadószobájában várakozott. Bár mindig szabad bemenete volt a belső szobákba, ez alkalommal nem érezte magát olyan hangulatban, hogy egy pár segédszinésznővel s szinházi benfentesekkel enyelegjen. Beüzent a művésznőhöz, hogy négyszemközt akar vele beszélni s most türelmetlenül várta. A rendőrfőnök sokra, talán a legtöbbre értékelte barátnője eszét, találékonyságát és női furfangját, mely tulajdonságok igen sok fontos ügyben jelentős mértékben sikere tényezőit képezték.

E pillanatban ismét tanácsot akart kérni tőle, — hiszen önmagának be kellett vallania, hogy az eddig foganatositott intézkedései jobbára a művésznő eszméi voltak. Amellett, hogy egy kicsit veszekedni óhajtott, égető kiváncsisággal várta, hogy mit tanácsol a barátnője.

— Lemondjon-e még egyszer? Veszedelmes játék, hiszen a miniszterelnök el is fogadhatja a lemondást. Akkor pedig vége mindennek...

A rendőrfőnök nem volt ostoba fiu — de nem volt eredeti sem. — Karrierjét éppen a középszerüségének köszönhette. — Uniformisban különösen a szépnemnek nagyon tetszett.

Aj ajtó kinyilott, — a rendőrfőnök félig felemelkedett, majd kedvetlenül ujra visszaült.

A szobaleány egy magas, jóképü fiatalembert vezetett be a terembe.

— Azonnal beviszem a névjegyét s az ajánlólevelét a művésznőhöz. Addig tessék helyetfoglalni.

A vendég jókora aktatáskáját egy fotelre helyezte, majd erősen szemügyre vette a rendőrfőnököt. Barátságosan köszönt, amit a házibarát hideg fejbiccentéssel vett tudomásul. Az ujonnan jött kitartóan bámulta a kegyelmes urat s arcáról leritt, hogy azon gondolkozik, hogy hol is találkoztak azelőtt és hogy ki az, aki vele együtt szórakozásra kényszerül. Miután barátságos mosolyát egyideig hiába vesztegette, egy mozdulattal napirendre tért a kegyelmes ur felett. A fotelből kiemelte táskáját és mintha csak otthon lenne, a legnagyobb nyugalommal és a legtermészetesebb módon kezdett a szobában rendezkedni. A táskából egy selyempapirosba burkolt ökölnagyságu csomagot vett elő s a telefonhoz lépett. Egy pillanat alatt két spongyaszerü gumivédőt huzott a hallgatóra, majd egyik kezével lefogta az apparátust, mig a másikkal az összecsavarodott zsinórt egyengette ki. Egy kattanás hallatszott és a zsinórra egy kis drótkeresetet huzott rá. Ezt a drótkeresetet villámgyorsan végigvezette a zsinóron, ugy hogy az többé nem csavarodhatott össze. Zsebéből egy kis zsebtintatartószerü készüléket vett ki. Tetejét fölpattantotta és egy kis örökkénedves szivacs tünt elő. Egy pillanat alatt kezébe vette a telefonkönyvet és hihetetlen rutinra való ügyességgel egy betüszerint mutató regisztert ragasztott a telefon-könyv egyes kezdőbetüs oldalaihoz.

Szerencsére ez csak egy telefonszerelő, vagy karbantartó gondolta az elámult kegyelmes, — aki első pillanatban az uj vendéget valami vidéki szinésznek nézte.

Az uj ismerős egy hosszu lépéssel táskájánál termett és abból három még nagyobb csomagot vett ki. Egy gyermekkar vastagságu csomagról lerántotta a burkot, a csomagot megrázta és abból a legyönyörübb igazi virág illuzióját keltő müvirág bontakozott ki. Egy pillanat és a szobában lévő összes virágvázák a legszinpompázóbb virágokkal voltak diszitve.

A rendőrfőnök, aki valamikor a virágvázákat szállitotta, elhülve bámult a vakmerő idegenre.

De ez egyáltalában nem zavartatta magát.

Táskájából pompás kötésü diznaptárt huzott elő és azt ügyesen elhelyezte az egyik asztalon, nem mulasztván el az illetékes lapon felütni. Miután néhány asztalon egypár diszalbumot elhelyezett. — ismét táskájába nyult.

A kegyelmes, aki a szoba teljes berendezését szállitotta, képtelen volt szavakat találni erre a tevékenységre.

A kifogyhatatlan táskából most egy csodálatos bronzszobrocska került elő. A bronzszobrocska egy karaván szerályt ábrázolt és a rendőrfőnök, aki már sok szép mütárgyat látott, a száját is nyitva felejtette, mikor az ismeretlen a szoborból hosszu selyemvillanyvezetéket huzott előre azt a világitási áramkörbe bekapcsolva, a szobrocskán lévő miniatür lámpácskák kigyulladtak. Elragadtatásából magához sem térhetett, mert a táskából most egy parányi hófehér ventilátor került elő, mely egy pillanat alatt az egyik szekrény tetejére vándorolt és ott halk zsurrogással megindult. A hármas leágazásu villásdugóba most még egy ko-

Vasárnap lesz a Katholikus Figyelő irodalmi estje

Mécs László, Zadravecz püspök és Laurisin Lajos szerepelnek a műsoron

Városszerte általános és szokatlanul nagy érdeklődés előzi meg azt a nívós és minden részletében vonzó irodalmi estet, amelyet a *Katolikus Figyelő* szerkesztőgárdája rendez január 6-án, vasárnap délután 6 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében. Az irodalmi estet tagadhatatlanul szerencsés időben rendezik s olyan műsort állítottak egybe, amely felekezei különbség nélkül mindenkire vonzóerőt gyakorol.

Mécs László, *Zadravecz* István püspök és *Laurisin* Lajos az est szereplői. Három olyan kiváló egyéniség, aki egyenkint is a tisztelők hatalmas táborával rendelkeznek. Nem nehéz megjósolni, hogy a vasárnapi irodalmi esten zsúfolásig megtelik a Bika díszterme előkelő közönséggel. A jegyek elővételben is rohamosan fogynak, ami érthető is, hiszen számozott helyek vannak s mindenki siet jó helyet biztosítani magának.

A teljes műsor a következő lesz:

1. Énekel a Szent László Dalegylet vegyeskara, *Kollwentz* Rezső karnagy dirigálása mellett.

2. Legújabb verseiből szaval *Mécs* László.

3. Puccini: Ária a Bohéméletből, — Bizet: V'rágária a Carmenből, — Leoncavallo: Mattinatax, énekli *Laurisin* Lajos, a m. kir. Operaház művésze.

4. Ünnepi beszédet mond P. *Zadravecz* István püspök, ferencrendi szerzetes.

5. Erkel: Ária a Bánk bánból, — Kacsóh: Ária a Rákócziból. — Sárkány Sándor: Szerenád, énekli Laurisin Lajos, a m. kir. Operaház művésze.

6. Legújabb verseiből szaval Mécs László.

7. Énekel a Szent László Dalegylet vegyeskara, Kollwentz Rezső dirigálása mellett.

Műsor után a szereplők tiszteletére társasvacsora lesz az Angol Királynő különtermében. Egy teríték 3 P.

Az előadásra jegyek *Antalffinál*, vagy *Springernél* kaphatók 4, 3, 2 és 1 pengőért.

Páholyjegyek a Katholikus Figyelő szerkesztőségében, Szt. Anna utca 21. sz. alatt válthatók, vagy biztosíthatók a 6—01. sz. elefonon.

Itt említjük meg, hogy P. Zadravecz István püspök vasárnap délelőtt főpapi szentmisét pontifikál a Szent Anna-templomban fél 10 órakor.

Szalonikii érdekességek

Ahol még gyermek cipőben mozog a tánc. — Sok a férfi, kevés a nő. — Magyar lányok ,akik csárdást táncol nak, angol és lengyel tánc szám alatt.

Szaloniki, december 30.

Egy hete vagyunk Szalonikiban és ma este vesszük a sátorfát és megyünk tovább a görög fővárosba, Athénbe. Gyorsvonaton 12 órai út. Most kivételesen nem a sportról, nem is a Bocskay úti élményeiről irok, hanem a férfiaknak, nőknek a görög társaságról, nőkről, férfiakról, táncról, divatról.

Az idő tavaszias. M'nt otthon májusban. Itt most a legszebb idő, ha nem esik, mert később 50—60 fokos a meleg. Eddig még nem láttunk esőt. Nyugodtan lehet kabát nélkül járni és most van a tennisz főszezonja. Később türhetetlen a meleg. Valamelyik nap én is tenniszeztem és nem hoztam szégyent a magyarokra, megvertem pár görögöt mérsékelt tudásommal. Később kijött a pályára a görögök bajnoka, Zachó, aki Kehrlinget is verte egyszer az itteniek szerint. Szerencsére ezzel nem játszottam mert könnyen baj lehetett volna.

Este a táncnál láttam Zachót, táncolni jól tud ...

Valamelyik nap az Olympic étteremben voltunk, ahol este az előkelő görögök táncolni szoktak. Hát nagy csalódás ért bennünket. Sem a férfiak, sem a nők nem elegánsak, sőt ugyancsak elhagyják magukat. Mikor mi jól vasalt szmokingban bevonultunk, ugyancsak nagyot néztek és bámultak. És táncolni sem nagyon tudnak, sem a férfiak, sem a nők. Valcert, shimmyt jártak legszivesebben, tangót nem szeretik és nem is tudják, cserlsztonnak hire hamva sincs ...

A nők ruhái már meglehetősen divatjukat multa, Budapesten és Debrecenben némelyik ruhát megmosolyognák.

A férfiak igen elhanyagoltak és a táncról fogalmuk sincs, csak löcsögnek.

A görög nők nem valami szépek, legalább is a mi szemünkben nem. Ellenben erősen ki vannak festve, különösen az ajkuk és a szemük alja.

A szemük szép, a szájuk túl érzéki és lenyulik, a lábuk meg rettenetes. *Szép lábat látni Szalonikiban a legnagyobb ritkaság, pedig több mint 300 ezer lakosa van.*

És kevés a nő, az utcán átlag 70 százalék férfi, és 30 a nő. Lehet, hogy otthon ülnek.

Ellenben nagyon erényesek. Az utcán, étteremben nem kacérkodnak, nem szemeznek és meghódítani sem könnyü őket. *Erre mi vagyunk a szomoru tanuk ...*

Valószinüleg azért olyan begyesek, mert kevesen vannak ...

Korzózni sem igen járnak, általában nyilános helyeken kevés a görög nő.

Ha feltünik is egy szép nő, aki szép is, elegáns is, kacér is, az nem görög; francia, német, vagy magyar ...

Általában magyar nőből nagy az exportunk. Mulatókban, varietékben, kabarékban mindenütt magyar lányok vannak.

Az egyik mulatóban egyszer csak bekonferálják a számot. Angol tánc és lengyel csárdás. Nézzük, nézzük ... hát a ropogós magyar csárdást lejti el két szép magyar lány ...

Odamegyünk és kérdjük, mi ez. — *Hát itt mint angol és lengyel táncosok vagyunk szerződtetve, igy lesz a magyar táncból angol és lengyel csárdás. Lehet, hogy üzletnek igy nem rossz...*

Tamássy László.

Az idén ünneplik meg az Ispotály 400 éves évfordulóját

A városi tanács is résztvesz az ünnepség előkészitésében.

A debreceni Ispotály ebben az évben fogja megünnepelni fennállásának 400 éves jubileumát, amely nemcsak a debreceni, de az egész tiszántuli reformátusságnak nagy ünnepe lesz. A jubileumi ünnepségre máris megindultak az előkészületek.

Most azután a ref. egyház dr *Baltazár* Dezső püspök, *Nagy* József egyházmegyei főgondnok és dr *Juhász Nagy* Sándor egyházkerületi főjegyző aláirásával egy beadványt intézett Debrecen város tanácsához, amelyben bejelenti az alapitási emlékünnepélyt, egyben pedig felkéri a város vezetőségét, hogy delegáljon tagokat a rendező bizottságba, amelybe *Zoltai* Lajost már beválasztották.

Ezt az átiratot a tanács csütörtöki ülésén terjesztette elő dr *Csürös* Ferenc közmüvelődési tanácsnok.

A magisztrátus ugy határozott, hogy a maga részéről a rendezőbizottságba dr *Vásáry* István polgármestert, dr *Vargha* Elemér polgármesterhelyettest, és dr *Csürös* Ferenc tanácsnokot választotta be.

Kolozsváry

modern fodrászata, speciális női hajvágás, ondolálás, hajfestés, manicur, Rózsa utca 3. szám.

nektor került és az ismeretlen két perc alatt rácsavart az ajtókilincsre egy villamos ajtónyitót. Ezüst szobrocska került az asztalra, s ha a rajta tévő gombot megnyomták, az ajtó automatikusan kinyilt.

Még egy diszkötéses könyvet helyezett el az ismeretlen az egyik asztalkán és finomművü hamutálcákat rakosgatott szét. Majd egy pumpát vett elő és az egész szobát diszkrét illattal permetezte be. — Kristályból készült toilettekészletet helyezett a vitran elé és egyetlen mozdulattal lecsattantotta táskája fedelét.

Feszes és katonás állásba fordult most a szinte kábult rendőrfőnök felé és igy szólt:

— És igy tovább tudnám ezt folytatni uram, — de sajnos, a művésznő anyagi viszonyai nem engedik meg, hogy tovább dekoráljam a lakását. Ellenben készséggel állok az Ön rendelkezésére és remélem, hogy cégemet, a világhirü Donner-áruházat megfogja tiszteini azzal, hogy engem meg biz lakása dekorálásával és felszerelési tárgyainak kiegészitésével. Rendkivül olcsók vagyunk, — például a művésznőnek most meglepetésül szánt áruk összege mindössze hétezer frankot tesz ki.

— Dehát kicsoda Ön uram, ki rendelte Önnél ezt a hétezer frank ára árut és honnan ismer Ön engem?

— Nevem: Jack. Foglalkozásomra nézve ügynök vagyok, — este ujságiró. A most kicsomagolt árut senki sem rendelte. Én azt gondolom, hogy a művésznőnek erre szüksége van. — A szinház másik starjának ugyanezeket a tárgyakat szállitottam, és ott a házibarát szó nélkül kifizette. Azt hiszem, ezt Ön sem fogja megtagadni. Ami pedig azt illeti, hogy honnan ismerem Önt, — erre pillanatnyilag nem tudok felelni. Az arca rendkivül ismerős és mintha már a hangját is hallottam volna. Emlékeimből, s arcvonásaiból most már azt gondolom, hogy katona, vagy valamilyen előkelő közéleti funktionárus. Ruhája, keze, mozdulatai legalább is ezt a hitet keltik bennem. — Hopp, megvan, — hiszen Ön a rendőrfőnök. Nohát ez aztán igazán óriási. Éppen a napokban akartam Önhöz felmenni egy interjuért. Valami a rendőrségen nincsen rendben. De hiszen Önnek sulyos gondjai vannak. — Azonnal elhallgatok kérem s engedem, hogy nyugodtan gondolkozzék, mert látom, hogy valami fontos mondanivalója van a részemre.

Egy percig megfontolt néma csend, a két férfi egymást méregeti, majd mindakettő maga elé bámul.

— Én azt hiszem, hogy Ön az egyetlen ember, aki képes azt a feladatot megoldani, amit a rendőrség képtelen. Hiszek a sors rendelkezésében, hogy Önt a gondviselés hajtotta elémbe. Teljes bizalommal vagyok Önhöz, Jack ur.

— Jack!

— Tehát kedves Jack, én azt hiszem, hogy nem fogok magában csalódni. Amit én itt magától láttam és hallottam, az azért volt csodálatos és felejthetetlen élmény, mert nem volt benne egy felesleges mozdulat. Minden magától értetődő és természetes volt és ilyen magától értetődő és természetes módszerrel előfogja keriteni azt a szerződést, amelyet a külügyminiszter ur őexcellentiájától minden valószinüség szerint egy orosz kém ellopott.

— Tehát a kolera, levélcenzura, határzár, mint leplezett hajsza volt az okmány, illetve a kém után?

— Ugy van.

— Ha őszintén és precizen előadja kegyelmes uram a történteket, mához egy hétre visszaveszem az okmányt.

— Remélem. Egyébként ma három napja déli egy óra után néhány perccel megszólalt a telefonom s a külügyminiszter ur jelentette....

Jack minden szót magábaszivott és ugy figyelte a rendőrfőnök előadását.

— A megbizást elvállalom, kegyelmes uram. Huszezer frankra van szükségem, egy Breton William nevü utlevélre és egy okmányra, hogy az állam minden funktionárusa utamban segiteni tartozik. Ámbár valószinü, hogy egyáltalában nem veszem igénybe. Most pedig kivánesi vagyok, hogy a művésznőnek mi a véleménye, — sikerül-e az okmányt visszaszereznem, — vagy sem?

A rendőrfőnök hátrafordult és megpillantotta a művésznőt, amint az ajtónak támaszkodva állt.

— Hogyan, te itt vagy?

— Ó, a művésznő már azalatt belépett a terembe, mig én dolgoztam. Én nem akartam zavarni őt, — ő se engem. Az egész beszélgetésnek tanuja volt, — de hiszem, hogy ez nem volt titok előtte, azt láttam a kezemben lévő tükörből. — Nos művésznő, mit mond az ön csodálatos ösztöne?

— Én azt hiszem, hogy maga Jack az egyetlen ember, aki kibogozhatja ezt a szörnyü ügyet, de vigyázzon, rajta ne veszitsen.

— A munkát haladéktalanul megkezdem. Ime egy nyugta 20 ezer frankról. — Helyes, köszönöm. A kért okmányokat kérem három órán belül a Waldorf-szálló portásához küldeni lepecsételt boritékban. Nem, köszönöm, de ne is ajánlja fel az autóját kegyelmes uram, mert azt figyelik.

— Kezét csókolom drága művész nő. Kegyelmes uram egy hét mulva viszontlátom. Ha holnap este egy sürgöny fog érkezni tőlem, a határon a vizsgálatot beszüntetbetik.

(Folyt. köv.)

Miért a legolcsóbb a magyar buza egész Európában

Az egész világon sok buza van. — A gazdák jobban jártak volna, ha ősszel eladják buzájukat.

A „Debreczen" tegnapi számában egy cikk keretében szóltunk már arról, hogy a magyar buza ma a legolcsóbb egész Európában és még külföldi állomásokra szállitva is olcsóbb az amerikai buzánál. Az idén olcsóbb a buza, mint 1914 januárjában volt, — akkor ugyanis pengőértékre átszámitva 27.50 pengő volt egy mázsa buza ára, mig most 3 pengő 50 fillérrel kevesebb.

Széleskörü érdeklődésre tarthatnak számot az alábbi számok, az alábbi nyilatkozatok, melyek az áresés okát magyarázzák:

Frey Kálmán

kormányfőtanácsos, a budapesti áru- és rétéktőzsde alelnöke igy világitotta meg, hogy milyennek látja a helyzetet:

— A gabonapiacon mutatkozó ár esés nemcsak a magyar piacot érinti, hanem világjelenség, amely sajnos, az egész glóbust érdekli. — Az ok abban keresendő, hogy **a világtermés messze tulhaladja a szükségletet.** A statisztikusok szerint nyolcvanmillió mázsával több a gabonatermés, mint a fogyasztás.

— Nagy szerepet játszik a gabonaárak esésénél az a körülmény is, hogy **Argetinának ebben az évben igen jó termés lesz,** már megkezdték az aratást, sőt az északi részekben már a cséplésnél tartanak s a világ gabonapiaca attól fél, hogy az idei terméssel tul korán fog a piacra lépni Argentina.

— Ma azonban az a helyzet hogy **az árak minden valószinüség szerint megállnak, nem lesz további áresés.** Ha az ugynevezett exportállamokban több vételkedv fog mutatkozni, ugy mindenesetre a mai árak mellett nagymennyiségü gabonát lehet majd elhelyezni. A mai árak nivójával szemben bizalommal lehetünk.

— Az alacsony gabonaárak semmiképen sincsenek összhangban a kenyérárakkal. A kenyér ára ma jóval nagyobb, mint az a gabonaárak szinvonalának megfelelő lenne. Véleményem szerint oda kellene hatni, hogy gabona- és kenyérárak között összhang mutatkozzék, ami feltétlenül kedvezően befolyásolná a fogyasztást.

Stux Sándor,

a Magyar Fővárosi Malomegyesület elnöke, az Első Budapesti Gőzmalmi rt. vezérigazgatója a következőket mondotta:

— **A buzaárak azért olyan olcsók, mert az egész világon sok buza van.** Hogy most épp a magyar buza különösképen nagyon olcsó, — **mert hisz kétségtelenül ma a legolcsóbb egész Eur'pában** — ez éppen azért van, mert ősszel viszonylag keveset adtak el és most pedig nem vesznek buzát még olyan helyeken sem, ahol áránál fogva a magyar buza a legolcsóbb. Igy például Csehországban, Ausztriában, Olaszországban vagy Lengyelországban. De a gabonaárak olcsóbbodásának okai közé tartozik az is, hogy **nincs olyan szükséglet, amely felvenné a kinálatot.** — És éppen ezért, mivel nagy buzatöbblet van, még azok is, akiknek szükségük volna gabonára, várnak a vásárlással. Ennek következtében a fogyasztás is nagyon csekély.

— A gabona olcsóbbodásának hatása máról-holnapra *nem tapasztalható a többi cikk áránál. Ha ezek az olcsó buzaárak állandósulnak, például egy jövő évi buzatermés esetében, akkor előbb-utóbb hatással kell lennie a gabonaárak alakulásának a többi közszükségleti cikk árára is.*

— *Nagy baj volt az is, hogy a gazdák között ősszel azt a hitet keltették, hogy a buza ára tulságosan olcsó,* tehát várni kell, amig jobb árakat kaphatnak gabonájukért. Ennek következtében *nem sok buza kelt el az őszi hónapokban.* Most pedig, amikor el kellene már adnia a gazdának gabonáját, *még az őszinél is olcsóbb árakon* kénytelen áruba bocsátani termését.

Egyik gabona-exportcégünk

igy nyilatkozott a mai helyzetről:

— **A mai gabonaárak alakulására nagy hatással van, hogy a szomszéd államok részéről, amelyek egyébként tőlünk szerzik be gabonaszükségletüket, kisebb kereslet mutatkozik. A legfőbb oka minden esetre az áresésnek az általános szegénység, amely az egész világon mutatkozik. Ma jóval kevesebb a száma azoknak a gabonakereskedőknek, akik spekulációkra vásárolnak. Ezeknek a legnagyobb része nap-nap után szerzi be szükségletét.**

— Magyarországnak 1928-ban jó termése volt, sok a buzánk, körülbelül öt-hatmillió métermázsa a feleslegünk. A malmok is tele vannak, nem tudnak eladni, aminek előreláthatő következése az lesz, hogy egy-kettő közülük rövidesen le fog állani.

— Lényeges javulás a gabonapiacon csak akkor várható, ha az idei termés nem lesz olyan jó, mint az elmult évben, vagy pedig ha az export emelkedni fog.

Móricz Zsigmond villáját teljesen kifosztotta a testvéröccse

Budapestről jelentik: Móricz Zsigmondnak, az ismert irónak villája van Leányfalun, ahol a nyári hónapokat szokta tölteni. Télen elhagyott a villa, csak a kertész lakik ott családjával. Néhány nappal ezelőtt a kertész kis leánya észrevette, hogy a villa egyik ablaka be van törve. A felfedezésről azonnal értesitették a szomszédban lakó csendőröket, akik behatoltak a lakásba. Nagy rendetlenség fogadta a csendőröket. A különböző értékes holmik szerte dobálva hevertek a padlón, a szekrények tárva-nyitva. Nyilvánvaló volt hogy betörő járt a felforgatott szobákban. A csendőrök kutatni kezdtek és a hálószobában az ágy alatt meg is találták a betörőt, aki **nem volt más, mint Móricz Zsigmond testvéröccse: Móricz Sándor, épitőmérnök.** Móricz Sándor megtörve ismerte be tettét és elmondotta, hogy Ausztriába akart utazni s pénzt akart szerezni. Csakhamar kiderült, hogy a betörő lelkét egyéb bünök is terhelik. Sikkasztásért és lopásért már több évre itélték s most is országosan körözik csalásért és házasságszédelgésért. **Jóllehet, Móricz Zs. nem kivánta öccse megbüntetését, Móricz Sándort még sem engedték szabadon, hanem beszállitották a pestvidéki ügyészség fogházába.**

Ujév reggelén, misemondás után halt meg Karácsonyi János nagyprépost

Holttestét szülőföldjére Békésgyulára szállitották.

Mint Nagyváradról jelentik, az egész erdélyi magyarság körében mély részvétet keltett dr. Karácsonyi János nagyváradi nagyprépost, cimzetes püspöknek, a kiváló történelemtudósnak, az erdélyi magyarság egyik nagy vezérének váratlan halála. Karácsonyi János pár hét előtt ünnepelte hetvenedik születésnapját, amikor Nagyvárad társadalma nagy lelkesedéssel ünnepelte a kiváló főpapot. A legutóbbi János napot is friss egészségben ünnepelte meg és fogadta nagyszámu barátai üdvözlését.

Karácsonyi nagyprépost ujév reggelén korán kelt és friss egészségben ment át a székesegyházba, reggeli misemondásra.

A mise után iróasztalához ült, de alig töltött ott néhány percet, amikor hirtelen rosszullét fogta el. — Ágyba fektették, orvost hivattak, aki érvágással próbálkozott segiteni a már eszméletlen főpapon.

Az orvosi beavatkozás azonban nem segitett. Karácsonyi János a nélkül, hogy egy percre is visszanyerte volna eszméletét, több órás nehéz agónia után, estefelé kiszenvedett. Az orvosi megállapitás szerint agyvérzés okozta halálát.

Karácsonyi János tudományos munkásságát már méltattuk. Az utóbbi időben értékes munkásságot fejtett ki Karácsonyi nagyprépost a román impérium utóbbi éveiben, amennyiben nagy bátorsággal szállt szembe azokkal a román történetirókkal, akik politikai érdekből azt igyekeznek kimutatni, hogy a magyarságnak és a székelységnek nincsen történelmi joga Erdély földjéhez, akik azt vitatják, hogy a székelyek voltaképpen románok és nem magyarok. Karácsonyi János a tudós fennsőbbségével, nagy tudásával megdönthetetlen történelmi adatokkal cáfolta meg ezeket a tendenciózus beállitásokat. Bátor fellépésével a román hatóságok ellenszenvét vonta magára, de ő rendithetetlenül és megadással állott magas posztján, magyar testvérei védelmében.

Az elhunyt nagyprépost végakarata az volt, hogy szülőföldjén, Békésgyulán temessék el, ahol 70 esztendővel ezelőtt, egy szegény kis iparos család házában látta meg a napvilágot. Ezért tetemét a nagyváradi székesegyházban tartott ünnepélyes beszentelés után csütörtökön délelőtt **elszállitották Békés-Gyulára.**

RÁDIÓ-MŰSOR

Péntek, január 4.

Budapest 557.5 (3) (20. 9.15 Cigányzene. 9.30 Hírek. 9.45 A hangverseny folytatása. 12 Déli harangszó az egyetemt-téri templomból, időjárásjelentés és hírek. 12.20 A Temesváry, Kerpely, Polgár-trió hangversenye. 1 Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 2.30 Hírek, élelmiszerárak. 4 Kertész József novellái. 4.45 Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés a Magyar Si Szövetség hó jelentése és hírek. 510 Ádám László felolvasása. 5.40 Szórakoztató zene. (Zenekari hangverseny). 7 Német nyelvoktatás. 7.40 A Magyar Rádió Ujság félórája. 8.15 Hangverseny. Közreműködnek: Thoman István zongoramüvész, a Zenemüvészeti Főiskola tanára, Thoman Mária hegedümüvésznő és Kerpely Jenő gordonkamüvész. 9.45 Pontos időjelzés, hírek, időjárásjelentés. 10 Gramofonhangverseny. 11 Cigányzene.

Külföld: 11 Bécs: Hangverseny. 1.30 Barcelona: Rádió-trió. 3 Daventry: Orgonahangverseny. 4.30 London: Tánczene. Leipzig: Biedermeierzene. Milánó: Jazz-band. 5 Nápoly: Dóra Nardi (szoprán) hangversenye. 5 30 Bécs: Akadémia. 6.15 Bern: Gramofonhangverseny. 6.30 Leipzig: Angol lecke. 7 Brüsszel: Gramofonzene. 7.25 Königsberg: Francia lecke. 7.40 Bordeaux: Részletek a Parasztbecsület operából. 8 Berlin: Szórakoztató zene. 8.15 Daventry: Tánczene. Breslau: Szimfonikus hangverseny. London: Te Charcoal Burners Son operett előadása. 8.30 Bordeaux: Tánczene. Milánó: Szimfonikus hangverseny. 8.45 Róma: Három a kislány (operett). — 8 50 Bécs: Szonáta est. 9.60 Oslo: Örn Opreidmann hangversenyénekes. — Leipzig: Aneassin és Nicoite (daljáték) 9 02 Nápoly: Leoncavallo: Prestami tua Meglie (operett). 9.45 Koppenhága Zenekari hangverseny. 10 Stuttgart: Szórakoztató zene. 11 Daventry: Tánczene. Köln: Cigányzene. London:

Rádiósok

keressék fel minden Rádióügyben Dalmann laboratóriumát, Bádogos ucca 3.

Vizvezeték
Gőzfütés
Csatornázás
Egészségügyi berendezés

Fülöp Miklós

vizvezeték, csatornázás és fütőberendezési vállalata
DEBRECEN, Csapó ucca 3
Telefon 9—17.

Költségvetés dijtalan.

Márciusban a Népszövetség elé kerül a magyar kisebbségi probléma

London, jan. 3. A „Daily Telegraph diplomáciai levelezője a kisebbségek jogi problémáival foglalkozik és valószinünek tartja, — hogy ez a kérdés a Népszövetség márciusi ülésszakán szőnyegre kerül. Ezen az ülésszakon a magyar kisebbségek ügyeivel is foglalkozni fognak.

Három holttest egy budapesti tisztitó üzemben

Gázmérgezés áldozata lett három nő. — Balesett vagy öngyilkosság.

Budapestről jelentik: Csütörtökön délután fél egy órakor borzalmas tragédiát fedeztek fel a Kolozsi-tér 4-es számu házban lévő tisztitóüzemben. A téren szolgálatot teljesitő rendőrnél jelentkezett a ház néhány lakója és annak a gyanunak adtak kifejezést, hogy a tisztitóüzemben valami szerencsétlenség történhetett, mert már hétfő óta zárva van és a tulajdonosnő, özvegy **Mátéffy** Árpádné az üzlethelyiségben tartózkodik.

A rendőr feltörette az üzlet redőnyét, lakatossal felnyittatta az ajtót, de az üzlethelyiségbe nem lehetett belépni. Erős gázszag tódult ki és csak percek multán lehetett behatolni a helyiségbe, ahol a belépőket borzalmas látvány fogadta: a tisztitóüzem hátsó részében levő lakásnak szolgáló kis fülkében **holtan hevert az üzlet tulajdonosnője, özvegy Mátéffy Árpádné. A másik ágyban ugyancsak kihült testtel feküdt nővére, Gyeszáth Mária.**

Amikor a rendőr tovább kutatott a helyiségben, **egy függönnyel elválasztott másik fülkében** ismét megdöbbentő felfedezést tett. **Itt is egy halott nő feküdt: özvegy Mátéffy Árpádné nevelt leánya, a tizenhat éves Balog Kató.**

A rendőr azonnal jelentést tett az esetről a főkapitányságnak, a honnan rendőri bizottság szállott ki a helyszinre annak megállapitására, hogy a tragédia, hogy történt és mi volt az oka? A rendőri bizottsággal egyidejüen érkeztek meg a mentők és a Székesfővárosi Gázművek megbizottai is, mert már az első pillanatban is valószinünek látszott az a feltevés, hogy **a hármas halál nem öngyilkosság, hanem véletlen szerencsétlenség következtében történt és azt egy szerelő gondatlansága okozta.**

A rendőri vizsgálat megállapitotta, hogy a három nő, aki az üzlethelyiségben halálát lelte, **már negyvennyolc órával a tragédia felfedezése előtt meghalt.** A szerencsétlenséget azért fedezték fel ilyen soká, mert Szilveszter előtt néhány nappal özvegy **Mátéffy** Árpádné azt mondotta a házban, hogy **az ünnepeket vidéki rokonainál tölti** és ezért a ház lakói azt hitték, hogy az üzlet az asszony távolléte miatt van zárva.

A mentőknek már nem akadt semmi dolguk a hármas katasztrófa szinhelyén, mert csak a beállott halált konstatálhatták. — A rendőri bizottság megállapitotta, hogy a kis üzlethelyiségben, mely függönyökkel három részre volt osztva, gázvilágitás nem volt és csak később fedezték fel, hogy az egész háznak szolgáló gázóra az üzlethelyiségben van felszerelve. — Néhány nappal ezelőtt az üzlet tulajdonosnője észrevette, hogy a lakásban erős gázszag érezhető. — Ekkor szerelőt hivatott, aki a csöveken forrasztást végzett. A rendőri bizottság csakhamar megtalálta a legutóbb forrasztott gázcsövet, amelyen a legnagyobb meglepetésre **filliér nagyságu lék volt és azon keresztül ömlött a gáz.**

Valószinünek tartják, hogy a szerelő nem vette figyelembe a cső forrasztásánál, hogy az már máskor is forrasztva volt és nem cserélte ki a csövet, amely egy másik helyen a beforrasztott rés mellett ismét kilyukadt.

Egy másik feltevés szerint nincs kizárva az sem, hogy a három nő halála öngyilkoság következtében történt.

A katasztrófa felfedezése után ugyanis egész sereg tanu jelentkezett, akik elmondották, hogy özv. Mátéffy Árpádné az utóbbi időben teljesen eladósodott, nehány hónap óta a kis üzlethelyiségért járó bolt bért sem tudta fizetni és az üzlethelyiségben levő egyik szekrényben a vizsgálat során rengeteg zálogcédulát találtak.

A Kolosy tér 4-es számu házban levő kis tisztitómühely most a katasztrófa felfedezése után borzalmas képet nyujt. *A három szerencsétlen nő holttestén látszanak a kétségbeesett halálküzdelmek nyomai.* A legborzalmasabb lehetett a tizenhatéves *Balogh* Katónak a haláltusája. A kislány, mint rendszerint, most is nevelőanyjával aludt egy ágyban és a rendőr valószinüen azért találta az üzlethelyiség más részében holttestét, *mert a kislány az erős gázszagra felébredhetett és még mindig volt annyi ereje, hogy leszállt az ágyból és az ajtó felé vánszorgott.* Az ajtó azonban zárva volt, a szerencsétlen kislány a kulcsot nem találta meg és a gázcsőből áramló gáz őt is megölte.

U. S. Livorno—Somogy 5 : 2.

Livorno, január 3. A Somogy ma délután az U. S. Livorno csapatával mérkőzött és 5 : 2 arányu verességet szenvedett.

Prőhle Vilmos egyetemi tanár sikere Japánban.

Budapest, január 3. Prőhle Vilmos dr budapesti egyetemi tanár, hosszabb időt töltött Japánban. Ez alatt nagysikerü előadásokat tartott az előkelőbb japáni egyesületekben, a japán összehasonlító nyelvészet kérdéseiről. A Romaji c. lapban jelent meg Prőhle tanár japán nyelvü cikke, amelyben a magyar és Japán fajt és nyelvet hasonlítja össze. Japán körökben Prőhle Vilmos dr általános tiszteletet szerzett ugy magának, mint a magyar nemzetnek.

Fehér fogak

minden arcot vonzóvá és széppé tesznek, gyakran már a pompásan üdítő Chlorodont-fogpaszta egyszeri használata után. A fogak rövid használat után gyönyörü elefántcsontfényben ragyognak, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készitett fogazatos sörtéjü Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolithatók. Kisérelje meg egy tubus fogkrémmel, melynek ára 60 fillér, egy nagy tubus ára P 1·—. Chlorodont-fogkefe (puha vagy kemény sörtéjü), P 1·50. Chlorodont-szájvíz üvegenként P 2·60. Csak kék-zöld színü csomagolásban „Chlorodont" felirattal valódi. Mindenütt kapható. — Leo-Werke A. G., Dresden, magyarországi vezérképviselete: Molnár Bertalan és Társa, Budapest.

Békés elintézést nyert a délamerikai viszály

London, jan. 3. Lapazból jelentik, hogy a boliviai kormány jóváhagyta a Bolivia és Paraguay között támadt viszály rendezéséről szóló jegyzőkönyvet, — utasitotta Bolivia washingtoni követét, hogy a jegyzőkönyvet néhány módositással irja alá.

350 uj tisztviselő a Társadalombiztositónál

Az állami hivataloktól vették át az uj tisztviselőket.

December 14-én **döntött a minisztertanács** arról, hogy az Országos Társadalombiztositó Intézetnél és a Magánalkalmazottak Biztositó Intézeténél az öregségi és rokkantsági törvény végrehajtása kapcsán szükséges munkaerők részben a már állami szolgálatot teljesitő alkalmazottak köréből vétessenek át.

Dréhr Imre népjóléti államtitkár ma délben közölte, hogy az államtól 350 negyven éven aluli tényleges szolgálatban álló alkalmazottat vesz át a Társadalombiztositó Intézet.

Ennek alapján a pénzügyminiszter az összes többi miniszteriumokat és az alája tartozó intézményeket és hatóságokat felhivta arra, hogy akik az Országos Társadalombiztositó Intézethez akarnak pályázni, haladéktalanul jelentkezzenek.

Ez meg is történt és most folyik ezeknek a tisztviselőknek a kiválogatása. A pénzügyi adminisztrációból január 15-re behivják a Társadalombiztositó Intézethez szolgálattételre ezeket az alkalmazottakat.

Körülbelül 120 ember behivása, a munkálatok sürgős megkezdése végett Szilveszter napján távirati uton megtörtént. A behivottak a munkát január 2-án meg is kezdték. A kinevezések, még pedig az államtól átveendő tisztviselők, valamint az ujonnan behivottak kinevezése egyidejüleg történik meg január második felében. A régi társadalombiztositóintézeti tisztviselők folytatólagos előléptetése a közeli napokban történik meg, amint a magasabb állásokra vonatkozó minisztertanácsi előterjesztést a kormányzó aláirja.

Hófuvás, vihar, szökőár

Bécs, január 3. A havazás, amely tegnap reggel kezdődött, *szünteleniil tovább tart egész Ausztriában.* A hófuvás miatt egyes vasutvonalakon nagy késéssel járnak a vonatok. A keleti és nyugati pályaudvarra több órás késéssel érkeznek, igy a salzburgi utirányból ma délelőtt két-három órás késéssel futottak be a vonatok. A zürichi gyorsvonat budapesti közvetlen kocsiját nem tudták továbbvezetni, mert a budapesti szerelvény nem várhatta be a több mint három órás késéssel érkező zürichi vonatot.

Páris, január 3. Franciaország minden részéből nagy hóviharokról és dermesztő hidegekről érkeznek jelentések. Dél-Franciaországgal megszakadt a táviró és telefon összeköttetés. Auvergne megyében szünetel a vasuti forgalom. Toulonban hatalmas szökőár zudult a kikötőre. A nagy oceánjáró gőzösök a cherbourgi és havrei kikötőbe menekültek. Párisba nyolc-tiz órás késéssel érkeznek a vonatok. Algir és Marseille között az egyik személygőzösről a felcsapó hullámok három fiatalembert lesodortak. Mindhárman a tengerbe pusztultak. Marseilleben, ahol ritka a hó, szintén havazás köszöntött be. Öt év óta ez az első hó a dél-francia partvidéken.

Róma, január 3. A folytonos esőzés következtében a Tiberis kiöntött. Az Arno áradása Tosyanában nagy károkat okozott. Firenzében számos ucca viz alatt áll. Az Appenninekben négy napja havazik. A vonatok alig tudnak közlekedni. Savona és Alessandria között lavinaomlás boritota el a pályatestet.

Laibach, január 3. Szlovéniában két nap óta esik a hó. Rakek és Laibach között a forgalmat csak a legnagyobb nehézségekkel tudják lebonyolitani.

Saragossa, január 3. A szerdára virradó éjszakán sulyos vihar tombolt, amely a táviró- és telefonvezetékeket elpusztitotta. A villamos vezeték is nagy károkat szenvedett. Sok ember a rövidzárlatoknál égési sebeket kapott. Egy leányt a villamosáram megölt. Az uccai forgalom megszünt.

Tokio, január 3. Szökőár és szélvész söpörte végig Japán északkeleti partjait. Többszáz ház összedőlt, 56 ember meghalt. A szökőár elamelynek 31 utasa a tengerbe fulsülyesztette a Toyotoami gőzöst, ladt.

EGY ORVOSPROFESSZOR MEGHALT ELŐADÁS KÖZBEN.

Salzburg, jan. 3. Dr Ádler Emil főorvos, kormánytanácsos, aki a salzburgi Szent János kórház orvosi osztályát vezette, tegnap este 59 éves korában hirtelen meghalt, miközben a betegápoló nővéreknek előadást tartott. Halálát szivbénulás okozta.

Január első felében rendkivüli közgyülést tart a törvényhatóság

Debrecen város törvényhatósága január első felében, még 15-ike előtt rendkívüli közgyűlést fog tartani, amelynek tárgysorozatán egyetlen fontos ügy fog szerepelni, amelynek az elintézése nem tűr halasztást. A rendkívüli közgyűlés a házhelyigénylés ügyével van összefüggésben, amennyiben a közgyűlés három bizottsági tagot fog kijelölni, akik a városi tanács tagjaival együtt egy külön szervet fognak alkotni, amely szerv az OFB által igénybevett házhelyek ügyét fogja rendezni. A közgyűlés pontos terminusa még nincs megállapítva, de valószinű, hogy a jövő héten meg fogják tartani.

Gróf Széchenyi István görög tanulmányai

Dr Darkó Jenő rektori székfoglalója.

Még az egyetemi év kezdetén feltünést keltett dr. Darkó Jenő egyetemi rektor nagyértékű székfoglalója, mely a legnagyobb magyar, gróf Széchenyi István görög tanulmányainak adta hű és igaz képét. Ez a tanulmány a napokban nyomtatásban is megjelent, s így szélsebb körben is ismerttá lesz. Az igen értékes és magas szinvonalú tanulmány élvezetes, szép és minden tekintetben lebilincselő előadásban sorolja fel a legnagyobb magyar görög tanulmányait. Alapos ismerője Darkó professzor Széchenyi életének, de tagadhatatlan rajongója is, mert csak az őszinte bámulattal adózó írhat az emberi nagyságban tökéletesen nagy Széchenyiről olyan sorokat, mint ebben a tanulmányban lépten, nyomon találunk. A tudós és szépért lelkesedő elmefrta ezeket a sorokat azoknak, kiknek eddig vagy nem volt alkalmuk, vagy ha volt, hát nem olyan felkészültségű tudásuk, mint a szerzőnek, de most már alapos és értékes tanulmány alapján mindenki magáévá teheti a lelkesedést és tisztelő rajongást, ami méltán megilleti a minden tekintetben nagy és dicső emlékű Széchenyi Istvánt. Darkó Jenő, mint az egyik legképzettebb és leghivatottabb görög esztétikusunk, filológusunk és irodalmárunk egyébként is a legnagyobb elismeréssel adózhat a nagy magyar emlékének, mert nála hivatottabb tudós nem is méltatta volna a minden szépért rajongó Széchenyit. Az alapos tanulmány kezdődik a debreceni Péterfia-utcával és végződik egy nemesveretű, példára felhívó buzdítással, mely mintegy követendő eszményül állítja oda a mai ifjúság elé a nagy magyart. Egyébként is legnagyobb érdekessége ennek a tanulmánynak az a rejtett, de mindurtalan kiütköző célzatosság, hogy a tudós szerző példaképül, követendő eszményül állítja oda Széchenyi Istvánt a mai magyar ifjúságnak. Minden lelkesedés, minden eszményi csodálat és szépség csak azért és kizárólag úgy mondja a mondanivalóit, anélkül, hogy az irányzatosság hibájába esnék, hogy a tanuló, főleg pedig az egyetemi ifjúság a meggondoltan, megfontoltan nagyot és szépet alkotó, nemzetet emelő legnagyobb magyar példájában lássa azt az eszményi férfit, azt az eszményi magyart, ki a jövőben fajáért és nemzetéért halni, küzdeni, munkálkodni és nagyot alkotni tud.

Darkó Jenő értékes tanulmánya a mai ifjúság kiskátéjának egyik sarkalatos normája kell, hogy legyen, mert a görög irodalom és művészet tudós professzora a görög tanulmányokon keresztül is ezt a célt szolgálta és szolgálja: a magyar ifjúság helyes, igaz, nemzetet nagyrahívó nevelését, mire a görög tanulmányok végzésében is nagy Széchenyi a legnemesebb példakép.

(Sz. I.

„Férjem tönkretette egészségem én megsemmisitettem életét"

Borzalmas családi dráma Prágában.

Prága, jan. 2. Czerny József 41 éves számellenőrt felesége fejszecsapásokkal meggyilkolta. Azután a konyhában világító gázzal megmérgezte magát. Az asszony cédulát hagyott hátra ezekkel a szavakkal: — A férjem tönkretette egészségemet, én megsemmisitettem az életét. — Az asszony hir szerint válni akart urától és 250 ezer korona végkielégitést követelt, — Czerny pedig állitólag azt mondta ügyvédjének, hogy semmi szin alatt nem egyezik bele a válásba.

Páris kései ostroma

Tévedésből a régi erődítmények bontásánál tulnagy mennyiségü robbanó anyagot robbantottak fel.

Páris, január 3. Ma reggel hatalmas detonáció rázta meg a Dauphin kapu környékét. Hatalmas ivben repülő kődarabok zuhantak alá, a rendőrőrszemek megállapitották, hogy a robbanás a Páris körül levő *régi erődítményeknél történt.* A falakat ezeken a helyeken most bontják és gyakran robbantásokhoz kell folyamodni. Ma reggel *az egyik munkavezető tévedése folytán tulnagy mennyiségü robbanóanyagot helyeztek el egy aknába.* A robbanás főleg a közelben levő *Paris-Bois de Boulogne állomáson okozott jelentékeny károkat* Igy többek között az ujságárus bódék is teljesen rombadőltek és sulyosan megsebesitették a benne tartózkodókat. Szerencsés véletlen, hogy egyrészt a kora reggeli órára, másrészt a nagy hidegre való tekintettel teljesen kihalt volt ez a városrész, mert a szerencsétlenség könnyen sulyosabbá válhatott volna. 30—40 kg-os kődarabok több mint 100 méteres körzetben repültek szerteszét.

Január 31-ig felmondhatják az adózók sérelmes jövedelmi és kereseti adójukat

Elérkezett az adózók részére az a hónap, amely legfontosabb az adóhelyesbitések szempontjából. Az egyenes adókivetések ellen állandóan panaszkodnak az adókötelesek s maguk sem tudják, hogy tulajdonképpen ők is részesek a sérelmes adókivetésekben.

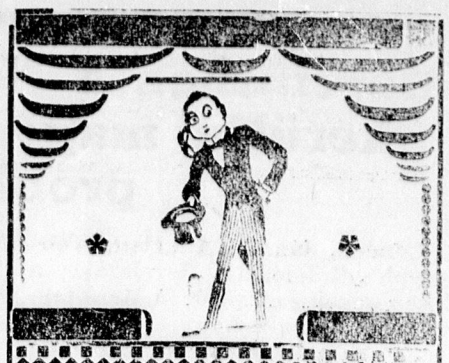
Az ugyanis a helyzet, hogy az egyenes adók kivetéséről és kezeléséről szóló rendelkezések szerint az adózóknak joguk van január 1-től 31-ig terjedő időközben felmondani előző évi rögzitett jövedelmi és általános adóját. Olyan jog ez, mely alkalmas arra, hogy az adókivetési sérelmek legalább is enyhithetők legyenek. Az adózó rögzitett adóját január 31-ig felmondhatja az államkincstárral szemben, ha jövedelmi keresete csökkent az előző évi helyzettel szemben; a felmondást már akkor is tekintetbe kell venni, ha az adóalapcsökkenés csak 5, vagy 10 százalékos is.

Az adózó közönség az eddigi tapasztalatok szerint legtöbbször elszalasztotta az adó felmondásának alkalmát, még pedig azért, mert nem tudta, hogy a 6000 pengőnél kisebb adóalapok esetében, tehát amikor rögzitett adókivetésekről van szó, januárban kell a felmondási jogot kérvény és adóvallomás benyujtásával érvényesiteni.

Milyen mértékben jelentkezett az egyes országokban a drágaság?

Dalnoky Kovács Jenő összehasonlitó számitásai szerint Belgium a világ legolcsóbb országa, miután általánosságban az árak a békeparitás alatt mozognak 1.1%-al. — Franciaországban az árnivó nagy általánosságban megfelel a békebelinek. Hazánkban is azt lehet mondani, hogy az árak majdnem ugyanazon a szinten mozognak, mint békében. Természetesen ezek a vizsgálatok csak azt mutatják, hogy az árak az aranyértékükben menniyre eltolódtak a békebeli állapotoktól. A drágulásnál azonban természetesen tekintetbe kell venni az illető országok pénzének vásárlóképességét, nemkülönben az egyes alanyok kerseti lehetőségeit, vagyis általában a közgazdaság tényezőinek jövedelem viszonyait és csak igy lehet helyes képet adni arról, hogy milyen mértékben lépet fel az egyes országokban a drágulás, mert pl. Dalnoky Kovács Je kimutatása szerint a világ legdrágább országai: Amerika, a Skandináv-Államok és Dánia, ahol az áruk 70—90 százalékkal lépték tul a békebeli árnivót, viszont, ha föltesszük, hogy Amerikában a munkások jövedelme lépést tartot az árak emelkedésével, akkor nyilvánvaló, hogy az amerikai munkásság egyáltalában nem érez te meg a drágulást. Dalnoky Kovács Jenő kerseti statisztikája azt mutatja, hogy Magyarországon a munkások keresete alatta marad a békebelinek. A magántisztviselők és köztisztviselők ellenben 12 százalékkal keresnek kevesebbet, vagyis tehát az arány az, hogy mig egy tisztviselőre az árak 170.4 százalékos emelkedési aránya nehezedik, addig zövedelme 12 százalékkal alatta marad a békebelinek.

HOLOVITZ
HOLGYFODRASZ ÉS MANIKÜR szalonban szolid árak mellett, pontos kiszolgálás. A legtartósabb ondolálás.
BURGONDIA UTCA 1 SZ.

BÁLI MEGHIVÓK
MŰSOROK
TÁNCRENDEK
HANGVERSENYFALRAGASZOK
OLCSÓN
ÉS CSINOSAN KÉSZÜLNEK
A
TISZANTULI HIRLAP RT.
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECEN
JÓZSEF KIR. HERCEG UTCA 1.

Az első tanyai kirendeltség.

A kormány a földmívelésügyi miniszter fennhatósága alatt Hódmezővásárhely székhellyel tanyai kirendeltséget létesit, amelynek célja az Alföldön nagy terüeteken, elszórtan élő tanyai földmívelő lakosság helyzetének megjavítása, elsősorban tanyai gazdálkodás szinvonalának emelésével, a termelés fokozásával és a termésértékesités megfelelő szervezésével, továbbá a gazdasági szakigazgatási szabályoknak a különleges tanyai viszonyokhoz való alkalmazásával.

A tanyai kirendeltség személyzetét a földmívelési miniszter vezetése alatt álló minisztérium, vagy a rendelkezése alatt álló külső szakhivatalok alkalmazottai közül rendeli ki. A kirendeltség szervezetének és működésének szabályait a földmívelési miniszter rendelettel állapította meg.

Óriási anyagi sikerrel zárult az Izraelita Nőegylet mulatsága.

Az Izraelita Nőegylet által rendezett szilveszteri mulatság jövedelmének összeszámlálása befejezést nyert. A fényes sikerü mulatság jövedelme meghaladta a legoptimistább számitásokat is, amennyiben a **bál tiszta jövedelme meghaladja a négyezer pengőt.** Hogy ez a mulatság ilyen fényes anyagi és erkölcsi jövedelemmel zárult, az első sorban a Nöegylet kiváló vezetőségének: **özv. Léderer Miksánénak, özv. Fürst Ödönnének és Létay Lajosnénak** érdeme, kik fáradhatatlanul buzgólkodtak a bál előkészitésén, ötleteket adtak a szellemes revühöz, a Nőegylet tagjaival együtt végezték a nehéz adminisztrációs munkát, egy szóval mindent elkövettek, hogy ez a bál a szezon egyik legfényesebb mulatsága legyen és emellett a szegényeknek is mennél több alamizsna jusson. Ezt a nemes törekvésüket a legfényesebb siker koronázta és ez további erőt és kitartást fog adni a jótékony hölgyeknek áldásos munkásságuk folytatására.

Lengyel kelmefestő, vegytisztitó, gőzmosó. Felvételi helyek:
CSAPO UCCA 28.
BATTHYANYI UCCA 1. SZ.

SZINHÁZ ÉS MOZI

MŰSOR:

Péntek este A) 14. bérletben: **Szentivánéji álom.**

Szombat este, B) 14. bérletben: **Szentivánéji álom.**

Vasárnap délután fél 4-kor: **Régi nyár.**

Vasárnap este, bérletszünetben: **Eltörött a hegedüm.**

Hétfő, A) 15. bérlet: **Remete csengettyüje. Vig-opera. Rőpriz.**

A SZINHÁZI IRODA HIREI:

A t. bérlők szíves figyelmébe!

SZENTIVÁNÉJI ÁLOM

Shakespeare remekműve, mely a tegnapi rőprizen általános tetszést keltett, három esti előadásban kerül szinre: ma, 3-án D) **bérletben, holnap,** pénteken A) és szombat este B) bérletben!

Siessen megnézni a Csokonai-szinházban Shakespeare:

Szentivánéji álom

c. szinjátékát, melynek remek előadása városszerte élénk szóbeszéd tárgya.

Mendelssohn teljes kisérőzenéje festi alá a

Szentivánéji álom

pompás előadását, mely Thuróczy kiváló rendezésben szombat estig bezárólag szerepel játékrenden a rőpriz összes szereplőivel.

Thuróczy, Lázár Tihamér, László Gyula, Halasi Mariska, Szentgyörgyi Mária, Vajai Magda, Németh Ila játszák a

SZENTIVÁNÉJI ÁLOM

főszerepeit.

Ferenczy Marian Puck világhirü szerepét kreálja a

A SZENTIVÁNÉJI ÁLOM-ban.

A mesteremberek komikus figuráit Tamás, Szigethy Andor, Sugár, Virágháthy, Misoga és Szigeti Jenő személyesitik.

Jegyváltás a **Szentivánéji álom** három előadására 10—1 és 5—7-ig.

Előkészületben:

REMETE CSENGETTYÜJE

vigopera.

Jön: REMETE CSENGETTYÜJE Tihár Ila főszereplésével!

Csapó Mária, Feleky Klári és Lázár, Fábián János alakitják a két szerelmes párt a

Szentivánéji álom

szinjátékában, melynek kisérőzenéjét Szathmáry Endre karnagy vezényli.

Vasárnap délután ¼4-kor Kovács Terus felléptével:

RÉGI NYÁR

Vasárnap este:

ELTÖRÖTT A HEGEDÜM

Hétfőn A) bérletben:

REMETE CSENGETTYÜJE

vigopera, Remete nagyszerű rendezésében, Szathmáry karnagy dirigálásával!

Színészek Püspökladányban.

Pethes Dezső színtársulata, mely november óta Hajdunánáson működött a nánási közönség általános megelégedésére a szezont befejezte és a társulat csütörtökön a került negyedik állomáshelyére, Püspökladányba ment. A hajdunánási szezon utolsó előadása kedden volt. A búcsuelőadás össze volt kötve Pethes Dezső szinigazgató húszéves szinészi jubileuma alkalmából rendezett ünnepséggel. A társulat ebből az alkalomból szinrehozta a „Verebélyi lányok" című operettujdonságot. A jubiláns szinigazgatót a nánási közönség nagy szeretettel ünnepelte és felvonás közben szép ezüstkoszorút nyujtottak át neki sok más ajándék mellett. Az előadás általában véve jó volt. A fő női szerepet alakító *Szilvássy* Etus primadonnának a jubiláló direktora mellett ugyancsak kijutott az ünneplésből. Előadás után a jubiláns szinigazgató tiszteletére bankett volt. A társulat a szezont befejezve tegnap átment a kerület negyedik állomáshelyére Püspökladányba, ahol szombaton este lesz a megnyitó előadás. Püspökladányban a szinészeket nagy szeretettel várják és előreláthatólag a társulat ott is, — mint az eddigi állomásokon mindenütt, — telt házak előtt fog játszani.

Kölcsönözzön porszivógépet!!

Fél napra P. 2.50, egy napra 4 pengőért

és órák alatt napok munkáját végezheti **könnyen, gyorsan, higiénikusan**

Soltész, Hatvan-u. 1. II. kapu, tel. 12-59.

MOZGÓSZINHÁZ MŰSORA:

„Meteorban" szombaton: **„Puskin"** nagy orosz dráma 9 felvonásban és **„A kövérek klubja"**. Előadások 6 és 8 órakor.

APOLLO: Diktátor, 8 felvonásban és a Ritz-szálló királya, 7 felvonásban.

VIGSZINHÁZ: Párduchercegnő, 6 felvonásban és Ha a hálókocsi beszélni tudna, 6 felvonásban.

Ujfehértó küzdelme a járásbiróságért

750 tagu deputáció a szabolcsi főispánnál.

Az igazságügyi beosztások módositása kapcsán olyan terv is felmerült, hogy az igazságügyi kormány Ujfehértó községet és környékét a nyiregyházi kir. járásbiróságtól a nagykállói kir. járásbiróság hatáskörébe csatolja. Ez a terv az ujfehértóiakat kinosan lepte meg, ugy, hogy Ujfehértón és környékén ugyszólván minden ember megmozdult, hogy az átcsatolás ellen tiltakozzék.

Az ujfehértóiak tiltakozásának szerdán a nyiregyházi vármegyeházán egy monstre küldöttség adott hangot a legimpozánsabb keretek között. A küldöttséget, melyben 750-en vettek részt és Ujfehértó és környéke minden rendü és rangu lakossága képviselve volt, szerdán reggel különvonat hozta Nyiregyházára.

Emlitésreméltó, hogy Ujfehértón 1440 ember jelentkezett a küldöttségbe, a rossz idő miatt azonban igen sokan nem tarthattak a küldöttséggel.

A vármegyeházán a közgyülési terembe vonult be a küldöttség, melynek szónoka Porzsolt István ujfehértói református esperes volt, aki Kállay Miklós dr főispán előtt tárta fel, hogy az ujfehértóiakra nézve mennyire sérelmes, ha a nagykállói kir. járásbirósághoz csatolják át a községet. Arra kérte a főispánt, hogy minden erjével hasson oda, hogy az átcsatolás meg ne történhessen.

Kállay Miklós dr főispán megnyugtató választ adott és közölte a küldöttséggel, hogy a közóhajnak ilyen impozáns megnyilatkozását a kormány tudomására hozza és reméli, hogy hogy *a döntés Ujfehértó közönsége részére kedvező lesz.*

A küldöttség minden tagja öröm mel vette tudomásul a főispán válaszát és a főispánt lelkesen megéljenezte. Déli fél 1 órakor ugyancsak különvonaton utazott el a küldöttség Nyiregyházáról.

Szekta, mely még sulyos baleset esetén sem veszi igénybe az orvosi segitséget

Egy kisleány belesett a forró vizzel telt fazékba.

A sokat emlegetett ibrányi szekta hivei ismét hallatnak magukról Most egy borzalmas szerencsétlenséggel kapcsolatban kell foglalkoznunk velük.

Szász Gerzson ibrányi hivőgazda felesége *egy 12 literes vasfazékban tésztát főzött ki.* A két és fél éves Gerzson gyerek a konyhában játszadozott. Mikor már minden játékot megunt, egy napraforgó korót szerzett és azon lovagolt. Szásznó egy pillanatra kiment a konyhából. Alig zárta be maga után az ajtót, rémes sikoltást hallott. Visszarohant a konyhába és rémülten látta, hogy a *2 és fél éves fia a forró vizzel telt fazékba zuhant.* Természetesen azonnal házikezelés alá vette, ami azt jelenti, hogy minden féle olajokkal és más hasonló „házi" gyógyszerekkel kente be a gyermek testének sérült részeit.

Orvoshoz nem vittük a gyermeket, mert a szekta tagjainak nem szabad megakadályozni Isten rendelését, mert — szerintük — ha az Isten valakire csapást mér, azt le is veszi róla.

A szerencsétlen gyermek áldozatul esett a szekta fanatizmusának. Hétfőn éjjel 12 órakor borzalmas kinok között meghalt.

A nyiregyházi kir. törvényszék vizsgálóbirója a törvényszéki orvosszakértő kiséretében tegnap szállt ki a helyszinre. Ugy a törvényszéki orvosnak, mint az ibrányi körorvosnak az a véleménye, hogy ha kellő időben veszik igénybe az orvosi segitséget, a gyermeket meg lehetett volna menteni.

A megejtett boncolás is igazolta ezt a megállapitást.

A kihallgatott Szász Gerzson, a szerencsétlen gyermek atyja, a vizsgálóbiró előtt is azt vallotta, hogy *ha eleget is tesznek a törvény rendelkezéseinek, azt csak kényszerüségből teszik, mert a szekta tanitója szerint nem szabad Isten rendelkezése ellen emberi segitséget igénybe venni. A vizsgálat megindult.*

Vasárnap délután revüelőadás lesz a szinházban

Tegnapi számunkban hirt adtunk már arról, hogy az Izraelita Nőegylet a szilveszteri mulatságon előadott pompás műsort a nagy sikerre való tekintettel meg fogja ismételtetni. A második előadás a Csokonai Szinházban lesz és ez a tény még emelni fogja az amúgy is fényes kiállitású előadás sikerét, amennyiben a szinházban rendelkezésre álló technikai berendezés reflektorok, szinfalak, süllyesztők stb.) lehetővé teszi, hogy a revüszerü műsor technikai szempontból is tökéletes legyen. Az előadás vasárnap délelőtt fél 12 órakor lesz a Csokonai Szinházban. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos jegyekről előre gondoskodni, jegyelőjegyzéseket elfogad a szinház pénztára.

Irodalmi szenzációnak

igérkezik a Magántisztviselők vasárnapi Ady-emlékünnepe.

Vasárnap, Vízkereszt napján este nyolckor a Zeneiskola hangversenytermében tartják a debreceni magántisztviselők nagyszabású Ady-emlékünnepüket, amely műsorának gazdagságát és tiszta erkölcsi színvonalát tekintve, az ország legjelentékenyebb irodalmi emlékünnepei sorában is az elsők között lesz.

Révész Béla, a Miniatűrök nagyhirű költője, Ady harcos fegyvertársa és legtisztább szempontú életirója, már közölte debreceni barátaival, hogy szombaton este a Munkásotthonban is előadást tart azon az ünnepélyen, amelyet tiszteletére rendeznek. A magántisztviselők szemináriumi bizottsága kieszközölte, hogy az Ady-emlékünnepen Révész rendkivül érdekességü személyes emlékeit is megismertesse a debreceni közönséggel, amelynek kulturában haladott széles rétegei kivánesian várják az Ady élete c. nagy mü szerzőjével való személyes megismerkedés alkalmát.

Ascher Oszkár nemcsak Ady-verseket fog előadni, hanem műsorába illesztett néhány olyan még kéziratban levő prózát és verset is, amelyeket Ady hívei még eddig nem ismerhettek.

F. Farkas Rózsi, a modern költők debreceni hivatott megszólaltatója ezúttal az egyéniségéhez legközelebb álló, legszebb Ady-verseket fogja elmondani.

Külön érdekessége lesz az estnek, hogy azon bemutatkozik Falk László zeneszerző is, akit eddig a debreceni müpártoló közönség csak mint a jó hangversenyek állandó látogatóját ismert. Falk László néhány kivételes szépségü Ady-dalát fogja Simon István, az előnyösen közismert debreceni baritonénekes előadni s ezeknek a daloknak nemcsak személyes érdekességüknél fogva megemlitésreméltó, hanem azért is, mert a debreceni modern zeneszerzés mibenlétéről kétségtelenül ez fogják oszlatni ezek a szerzemények, melyeknek közlékeny szépségei minden bizonnyal most már igazi híveket fognak szerezni a modern zenei törekvések amaz előkelő irányának, amelyet éppen Falk László költői vénája és magas kulturája képviselnek.

Az irodalmi estet bevezetőjét Fáy Árpád, a magántisztviselők szemináriumának vezetője mondja s amint értesülünk, Ady igazi hiveinek táborához fogja a tizéves forduló jelentőségét méltató szavait intézni.

Néhány jobb jegy még kapható a Menetjegyiroda pénztárnál, valamint a magántisztviselők titkári irodájában és a Steaua irodájában, telefon 13—23 alatt.

A NAP HIREI

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti január 3-án: Az időjárás kialakulásában egy, az Adria felett kialakult depresszió jutott szerephez. A mi területünk ennek előoldalán van s ezért aránylag meleg légáramlásban van részünk, mind a jelen pillanatig. A légnyomás megindult erős emelkedése jelzi a depresszió elmulását.

Az éjszaka folyamán a minimum a 0 C fok körül mozgott, míg nappal a maximum *4.0 C fokig emelkedett.* A leesett csapadék mennyisége 4.7 mm.

Változékony idő, esetleg csapadékkal. Később lehülés valószinű.

— **A Templomegyesület vallásos szakcsoportja,** ma, pénteken este hat órakor ülést tart, a Kollégium dísztermében. Az ülésen Ferenczy Gyula, a kiváló szónok tart érdekes előadást. Belépődíj nincs, mindenkit szívesen látnak.

— **Összeül a színházi bizottság.** A színházi bizottság pénteken délután 4 órakor a Városháza tanácstermében ülést tart, melyen dr Csürös Ferenc közművelődési tanácsnok fog elnökölni Az ülésen ismét foglalkozni fognak a Csokonai színház bérbeadásának kérdésével s most már remélhetőleg végleges javaslattal jönnek a tanács elé.

— **Páratlan érdekességü irodalmi esemény lesz Kassák Lajos debreceni szereplése.** Január hó 13-án, délután rendezi legközelebbi felolvasását a debreceni Ady-társaság. Az irodalmi előadás főszereplője a modern magyar irodalom egyik legegyénibb s legtöbbet vitatott nagysága Kassák Lajos. Ady óta nem volt a magyar irodalomban senki, aki oly nagy feltünést, annyi rokonszenvet és ellenzést keltett különös és újszerü versekkel, mint Kassák, de nem is sok olyan erős tehetség jelentkezett Ady óta, mint ő Kassák körül ma már csillapodóban van a babonaság, a közönség is közelebb jutott az ő költészetéhez s higgadtabb, érettebb művészetével ő is közelebb jutott a közönséghez. Az Ady társaságban az utóbbi évek kisérletező irodalmi irányait ismerteti Kassák és saját költeményeiből is felolvas. — Ugyancsak Kassák verseket mutat be K. Simon Jolán, a kiváló szavalóművésznő. Bevezető előadást Juhász Géza, az Ady-társaság másodelnöke tart.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban. S"majsz. ujhold hirdető szombatján:** Pénteken este három óra ötven perckor, szombaton reggel félnyolc órakor, délelőtt féltizenegy órakor, délután három órakor és este négy óra harmincöt perckor. — A Kápolnás uccai templomban szombaton reggel egynegyed 8 órakor, délután félhárom órakor bibliai magyarázat. — Hétköznapokon reggel háromnegyed hét órakor és este egynegyedöt órakor. Az elnökség.

— **Szepessy Ferenc tánciskolájában** az uj tánctanfolyamra állandóan lehet iratkozni, Dégenfeld-tér 2. szám. — Különórák egész nap. Zártkörü kolonok alakithatók. — Előadásokra, alkalmi táncok a legrövidebb idő alatt betanulhatók.

112 éves korában halt meg

Budapesten meghalt Magyarország legidősebb polgára, Koltzl Barna, aki nemrég töltötte be 112-ik életévét. Koltzl élete gazdag volt érdekes fordulatokban. A 112 éves aggastyán 1816-ban született Brassóban, g mnáziumi és egyetmei tanulmányai után huszonhat éves korában Amerikába vándorolt s itt riási vagyont szerzett. Az 1880-as évek elején visszatért az hazába s Erdélyben hatalmas birtokokat vásárolt. Koltzl, aki eddig agglegény volt, 1891-ben, 75 éves korában házasodott meg, amikor 20 éves leányt vett feleségül s a házasságból két gyermek származott. Tizenöt évvel később az ekkor már 90 éves aggastyán ismét áthajzott Amerikába családjával, majd a v'lágháború kitörése előtt ismét hazatértek. Koltzl aki eddig a legzavartalanabb boldogságban élt feleségével és gyermekeivel, most sorra sujtották a csapások. Két fiú gyermeke, a huszonkét éves Béla s a huszonnégy éves Elek nevü fia hősi halált haltak. S alig egy pár hónap múlva követte őket a halálba Koltzl felesége is. Ráadásul az oláhok potom pénzért elvették az aggastyán erdélyi birtokait is, úgy, hogy Koltzl ezután maradék pénzecskéjéből próbált megélni. A robusztus, több mint két méter magas, 118 kilogramm súlyú aggastyán teljesen összeroppant, rövid időn belül 50 kilót fogyott s minthogy a pénzét is felélte, az egykor dúsgazdag aggastyán 110 éves korában koldulásból tengette életét. Különböző nyomortanyákon, népszállóban lakott, majd egy ismerősénél huzódott meg a Magdolna utcában. Hogy milyen csodálatos szervezettel ruházta fel a természet Koltzlt, azt mutatja az is, hogy nem végelgyengülés, vagy más öregembereknél szokásos betegség okozta végét. A 112 esztendős aggastyán, aki a legutóbbi időkig frissen mozgott, meghült, tüdőgyulladást kapott s ez is csak három hét alatt végzett vele.

x Orvosi hir. Dr Kardos Rózsa orvosi rendelőjét megnyitotta, Jókai u 5. szám alatt. Rendel délelőtt 9—11-ig és délután 3—4 óráig.

— **Vizsgálati fogságban a pénzhamisitók.** A hat komádi pénzhamisitót, akiket tegnapelőtt kisért be a csendőrség a debreceni ügyészség fogházába, csütörtökön hallgatta ki Preineszberger Jenő tanácselnök, központi vizsgálóbíró, valamennyien töredelmes beismerő vallomást tettek. Kihallgatásuk után a vizsgálóbíró kihirdette előttük az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

— **A debreceni Székely Társaság,** 1929 január hó 6-án, vasárnap délután 6 órakor az Angol Királynő zöld termében közgyülést tart, amelyre a társaság igen tisztelt tagtársait, családjaikat ezennel meghívja. Vendégeket szívesen látunk. A tárgysorozat a következő: Dr Darkó Jenő egyetemi tanár elnöki megnyitója, titkári, számvizsgáló bizottsági jelentések, tisztújitás. A közgyülés szokásos ünnepi beszédét ez alkalommal dr R. Kiss I. egyetemi tanár mondja: Bethlen Gábor és a magyar kultúráról. A közgyülés után közös vacsora, étlap szerint. Beléptidij nincs, szíves adományokat köszönettel fogadunk.

Elnökség.

— **Munkát keres egy géplakatos.** Bentjárt szerkesztőségünkben egy budapesti illetőségü géplakatos. Állást keresni jött Debrecenbe, de nem kapott és most a legnagyobb nyomorban van. Arra kéri a jó embereket, hogy adjanak neki valami munkát, vagy valami segélyt, hogy vissza tudjon útazni családjához. Vállal mindenféle munkát, nemcsak ami a géplakatosság körébe vág. Részére üzenetet, vagy segélyt készséggel továbbit szerkesztőségünk. Telefon 7.89.

— **A Pénzügyi Tisztviselők kuglizója** szombaton, fél 7 órakor választmányi ülést tart. Utána társasvacsora.

— **Kijavitják a Városháza ereszcsatornáit.** Ezekben az erős, havas időkben gyakran megtörténik, hogy az uccákon gyanutlanul baktató embernek a rossz csatornaereszről a nyaka közzé húll az összegyült hólé és eső. Sőt mi több, újabban már az üzletek bejárója sem veszélytelen, mert pld a Városháza alatt több üzlet fölött az ereszcsatorna olyan rossz állapotban van, hogy a bejáró ajtó lépcsőjére állandóan lecsorog a hólé. Az illető kereskedők most beadványt intéztek a városi tanácshoz, amely a csütörtöki üléséből útasította a műszaki ügyosztályt, hogy a Városháza ereszcsatornáit vizsgáltassa meg s ahol pedig rossz, ott haladéktalanul javitassa ki.

— **A Katholikus Népszövetség** hitbuzgalmi szervezete szokásos havi ájtatosságát szombaton este 7 órakor tartja a Szent Anna uccai templomban

x Könyvujdonságok: Magyarországi rendeletek tára 1928. Szekfü: Bethlen Gábor, Galsworthy: Ezüstkanál, Markovits: Szibériai garnizon, Komáromy: Régi ház. Ezen könyvek kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében.

— **Apró hirek a rendőrségről.** — A rabos kihágási előadó büntető bíró, csütörtök délelőtt két előállított egyén ügyében hozott ítéletet. K Szabó Jánosné 71 éves hajduszováti asszony kitiltás ellenére is visszajött Debrecenbe, citromot árulni. Árulásra nem volt engedélye, a rendőr előállította és ekkor derült ki, hogy kitiltás alatt van — Márton József napszámost részegség miatt állították elő. A napszámos, — amint mondja — az ujév örömére öntött fel a garatra. — Hat pengő pénzbüntetéssel sujtotta a rendőrbiró.

Burg Ignátz
bádogos és vizvezeték szerelő mester
Csapó ucca 11. sz.
22 év óta fennálló műhelyemben bádogos- és vizvezeték-szerelési munkálatokat, valamint azok javitását szakszerüen, pontosan, a legjutányosabb árak mellett készitek.
Költségvetés dijtalan. **Telefon 9-59.**

Egy régi levelem...

Kedvesem!...
Igy kezdtem egyszer
egy régi levelem.
Szeressen!...
Nagyon szeressen
engem... igy irtam
egyszer egy régi levélben...
És vártam szivrepesve a választ,
Könnyek közt virrasztva
hosszu éjszakákat.

Egyszer,
ködös őszi reggel
idegen irással, egy levelet
kaptam.
Édes anyja irta,
könnyével áztatta.
Meghalt az én fiam,
nem irhat az többé...
Meghalt az én fiam,
ne várja már többé!...

Azóta én gyászolok,
mig élek, örökké.
Fiatal életem,
fiatal életét
gyászolja... gyászolja
mig élek örökké...

Fábián Irma.

— **Kultúrdélután a Munkás-Otthonban.** A debreceni Munkásszakszervezetek folyó évi január hó 6-án, vasárnap délután fél 4 órakor a Munkás-Otthon nagytermében, Révész Béla fővárosi iró közreműködésével kultúrdélutánt rendez, a következő műsorral: 1. Toborzó. Énekli a vasasdalkar. 2. Révész Béla: A gépszedő. Elmondja Bartha József. 3. Bevezető előadás. Tartja Gergely Sándor. 4. Révész Béla A csörömpölő gonosz. Elmondja Klinger Jenő. 5. Ady-versek. Szavalja Fáy Árpádné. 6. Révész: Kezek. Elmondja Weisz Olga. 7. Irásaim és a munkásság. Irodalmi előadás. Tartja Révész Béla. 8. Révész: Megszületett. Elmondja Holló Mária. 9. Ne csüggeszszen. Várnaitól. Énekli a vasasok vegyeskara. Belépődíj személyenkint 20 fillér.

x Meghülésnél, náthánál, torokfájásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál, naponta fél pohár „Herkules" természetes keserüviz rendes gyomor és bélmüködést biztosit. Kapható mindenütt.

x Ismét kapható! Timon: Alkotmány és jogtörténet. Salánki: Ideg és elmegyógyászat. Háry: Élet és korvegytan. Vámossy: Gyógyszertan. — Springer könyv és fotoszaküzletben.

— **Tilos a leventék vándorlása.** Az Országos Testnevelési Tanács III. szakbizottságának elnöke, vitéz pávai Mátyás Sándor tábornok, szigoru rendeletben tiltotta el a leventék vándorlását. Tudniilik előfordult, hogy az egyik leventeegyesület elnöke egy leventét ismeretszerzés végett a régi idők vándorlegényei mintájára, Csonka-Magyarországot bejárandó igazolványokkal látta el. A levente vándorlása közben adományokkal akarta fenntartani magát és ecélból gyüjtőíveket vitt magával. Ez azonban gyanussá vált s a leventét a csendőrség letartóztatta és falujába küldte vissza. Tekintve, hogy az ilyenfajta kéregetésre alapozott kirándulások esetleg visszaélésre adhatnak alkalmat, valamint az ilyen módon való ismeretszerzés nem egészen méltó a levente fogalmához, ez vezette az OTT bölcs belátásu társelnökét a vándorlásokat betiltó rendelet kiadására.

Gyászrovat

Hollesovszky Lajosné született felsőcsernátonyi Bod Ida áldásos életének 52-ik évében, egy heti sulyos szenvedés után meghalt. Temetése folyó hó 4-én, délután 3 órakor lesz, a Kossuth utcai templomban, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Kossuth utcai temetőbe. A temetést Fehértól temetkezési vállalata rendezi.

Szabó Zoltán, élt 10 hónapot. Temetése folyó hó 4-én, délután 3 órakor lesz, a Péterfia utcai temető halottasházától, a ref. egyház szertartása szerint. A temetést Gebauer K. és Társa tem. váll. rendezi.

György István, élt 4 hónapot. Temetése folyó hó 4-én délelőtt 11 órakor lesz, a Hatvan utcai temető halottasházától, a ref. egyház szertartása szerint. A temetést Gebauer K. és Társa tem. váll. rendezi.

Harsányi Irmuska, élt 1 hónapot. Temetése folyó hó 4-én délután 2 órakor lesz, Gerébi telep, Lázár utca 5. szám alól, a ref. egyház szertartása szerint, a Várad utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

— **A debreceni Polgári Lövészegylet téli versenye.** A debreceni Polgári Lövészegylet téli versenye iránt széles körü érdeklődés mutatkozik. Nemcsak Debrecenben, hanem az egész Tiszántúlon is készülnek a nagyszabásu téli versenyre, amely január hó 19., 20. és 21-én lesz megtartva a lövészegylet nagyerdei pályáján. Részletes programmot annak megállapitása után közlünk. Külön lesz hölgyeknek és leventéknek versenyszám. A versenyrendezőség széleskörü munkát fejt ki a verseny teljes sikere érdekében.

— **Lótor disznótor helyett.** A hagyományos disznótoros vacsorákat legújabban veszély fenyegeti, mert a disznók helyett lovakat fog e célra hízlalni a gondos háziasszony, ha ugyan az alábbi hír, melyet egy vidéki lapban olvasunk, nem a megszorult szerkesztő agyából pattant ki. Igy szól a hír: „Nem panaszkodhatunk amiatt, hogy hütlenek vagyunk az ősmagyar szokáshoz. Egyik mellék uccájában ugyanis feltünő hirdetést függesztettek ki a kapualjba. Magyaros vendégszeretettel adta tudtára a szittya-érzelmü polgároknak, hogy az udvarban levő étkezde, nagy lótoros vacsorát rendez, személyenkint csekély 80 fillérért, melynek fejében véres és tüdős hurka, lókolbász és más lukulláris gyönyörüségek kerülnek asztalra. A hízók természetesen széleskörü mozgalmat indítottak ez ellen a tisztességtelen verseny ellen".

— **Három halál a befőtt miatt.** — Berlinben vasárnap este egy egész család pusztult el, a legszörnyübb kínok között, befőttmérgezés következtében. Waldmann Johann, a felesége és tizesztendős fiuk vacsora után egy üveg cseresznyét fogyasztottak el. Tizenegy óra felé először a gyermek lett rosszul, borzasztó görcsökről panaszkodott, azután az anya kezdett segitségért kiabálni, végül maga a családapa is szörnyü fájdalmakról panaszkodott. Az orvosok gyomormosással próbálkoztak, de már nem tudtak segiteni. Mindhárman meghaltak.

— **Házasságok.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő házasságokat jelentették be Fried Mór—Bleier Bella. — Kerékgyártó Sándor—Mátyás Zsuzsánna.

Veszedelmes budapesti tolvajt fogott el a debreceni rendőrség

Hét és félnapig gyalogolt a fővárosból idáig egy tolvaj kőművessegéd. —

Részletesen beszámolt a „*Debrecen*" annakidején arról, hogy a rendőrség őrizetbevett egy züllöttk nézésü budapesti kőművessegédet, aki gyalog indult el Budapestről Debrecenbe, ahol állitólag munkát akart keresni. A karácsonyi ünnepek után feltünt az utcán az egyik szolgálatot teljesitő rendőrnek egy gyürött, piszkosruházatú fiatalember. Igazolásra szólitotta fel, mire az zavart válaszokat adott.

A rendőr azonnal előállította a központi ügyeleten, ahol részletesen kihallgatták. A fiatalember elmondta, hogy *Viesner* Józsefnek hivják, 24 éves kőművessegéd, aki

hét és fél napig gyalogolt Budapesttől Debrecenig, ahol munkát szándékozott keresni.

Elmondta, hogy útközben mindenféle munkát végzett és az azért kapott pénzből tartotta fenn magát.

Viesner Csige Sándor dr. rendőrbiró elé került, akinek gyanus vol a fiatalember viselkedése és elrendelte, hogy lépjenek érintkezésbe Budapestiel annak megállapitása céljából, hogy mennyiben felelnek meg a valóságnak mindazok, amiket a távgyalogló kőművessegéd elmondott és széleskörü vizsgálat indult annak megállapitása céljából, hogy

nem terheli-e valami egyéb bűncselekmény a lelkét.

A vizsgálat szenzációs eredménnyel végződött. Megállapitást nyert, hogy

Viesner lopásért már egyizben egyhavi fogházra volt elitélve.

Ezen ténymegállapitás birtokában a rendőrségen még nagyobb erélyel folytatták tovább a vizsgálatot. Többször kihallgatták, mig a keresztkérdések sulya alatt megtört és bevallotta, hogy mielőtt Budapestről eltávozott volna,

Pesterzsébeten egy lopást követett el és az igy szerzett pénzből tartotta fenn magát hét és fél napos gyaloglása idején.

Egyéb bűncselekményről azonban nem akar tudni. A rendőrségen azonban azt hiszik, hogy

Viesner személyében egy veszedelmes tolvajt sikerült elfogni

és most tovább folyik ebben az irányban a vizsgálat.

Debrecen területéről mindenesetre ki fogják tiltani és átkisérik Budapestre a további vizsgálat lefolytatása céljából.

Dr. Csige Sándor rendőrbiró a távgyalogló kőművessegédet 10 napi elzárásra itélte közveszélyes munkakerülésért, melynek letöltése után kisérik csak Budapestre.

x **Ifj. Zelinger, Kálvin-tér 4. szám.** Izlésesen, olcsón fest cégtáblákat.

— **Az öreg leventék búcsú-ünnepélye a Korona-vendéglőben.** Bensőségteljes, megható ünnepség ment végbe a múlt este a Korona-vendéglő egyik termében. Nagy Andráés leventeoktató szakaszának öreg leventéi, — akik az év végével kijutottak a kötelezettség alól, — tartották búcsúzásukat. A szakasz teljes számmal megjelent a búcsúztatási ünnepségen. Nagy András testnevelési oktató szép beszéd keretében búcsúzott el a távozó öreg leventéktől. Beszédében rámutatott arra hogy bár a hivatalos, a szokásos kötelezettségből kijutottak, azonban a lelkükben még erősebben, még hatványozottabban égjen a tiszta láng, — amelynek a neve — hazaszeretet. Beszédére az öreg leventék nevében egyikük válaszolt és soha el nem múló ragaszkodásukról, hazaszeretetükről s bajtársias érzésükről biztositották volt szakaszparancsnokukat, volt bajtársaikat. Elhatározták továbbá, hogy a bajtársias szellem intenziv ápolására minden évben ugyanott összegyülnek. Azonkivül még egy kedves elhatározásukkal is tanújelét adták a szegény bajtárs iránt érzett elhatározásuknak. Ugyanis a Nagy András szakasz összes leventéi az ősztől kezdve minden testnevelési órán önkéntes adományozásukból, tiz fillérenként, egy bizonyos összeget gyüjtöttek össze, amely kis összeget az egész szakasz részéről dec. végéig jelentősebb összegre emelkedett fel. Az összegyüjtött pénzt mindig betették a takarékba. Most a tizenöt öreg levente az őket illető részt a leventék karácsonyi alapja javára felajánlotta és azt karácsonykor már oda is jutatták a szegény leventéknek. A kedves, megható ünnepség, amelyben tanújelét adták a bajtársias érzés legszebb megnyilatkozásainak a Himnusz eléneklésével és a Nemzeti Hiszekegy elmondásával ért véget.

x **Singer varrógépek** kizárólag nálunk kaphatók! Singer varrógép fióküzlet, Debrecen, Piac ucca 79. sz.

— **Ujitások az interurbán telefonforgalomban.** A m. kir. kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amely szerint január hó elsejétől kezdve ugy a belföldi távolsági, mint a nemzetközi távbeszélő forgalomban a következő újitások lépnek életbe: 1. Ha a forgalmi viszonyok megengedik, a gyenge forgalmu órákban meghatározott időre kért hosszú tartalmu beszélgetések is válthatók, dijuk az erős forgalmi órákban folytatott beszélgetések dijának a fele. — 2. A hivó félnek jogában áll mindaddig, amig a beszélgetés megkezdésére fel nem csengetik, (előzetes felcsengetés) akár saját előfizetői állomásának számát, akár a hivott előfizető számát a szóban forgó két központ hálózatán belül megváltoztatni. A beszélgetés előkészitésénél kivánhatja továbbá azt is, hogy a beszélgetést egy bizonyos meghatározott idő előtt ne létesitsék és a kikötött időpontot utólag is kitolhatja. E kérelem teljesitéséért külön dij nem jár. — Külön meghivással két személyt is lehet beszélgetésre kérni és az is megvan engedve, hogy a kijelölt személy megtalálására necsak egy, hanem két állomást nevezzenek meg. — 4. A hivatalos tőzsdeidők tartama alatt a tőzsdehivatalokhoz szóló beszélgetéseket a lehető leggyorsabban kell lebonyolitani.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be Nagy József ref. 42 éves, Lorántffy u. 1. szám. — Balogh Gyula ref. 9 éves, Kismacs. — Holesovszky Lajos ref. 52 éves, Kossuth ucca 33. — Gyöngy István ref. 7 hónapos, Ondód. — Holló Ferenc rk. 41 éves, Téglavető 223. Szabó Zoltán ref. 9 hónapos, Hajó u. 12. szám.

TEÁSKANNA
A „Teáskanna" védjegyü tea a középeuropai lakosok itala reggel, délután, este.

— **Születések.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Bíró György földmives, fiu István. — Kaszonyi Péter földmives, l. Mária. Blazsek Ferenc lakatos, fiu Ferenc. Farkas Péter gazdálkodó, fiu Albert. Fekete Lajos földmives, leány Julia. Ferge István napszámos, fiu István. Tápai Alajos mérnök, leány Dóra. — Szilágyi Sándor napszámos, f. Ferenc. Fried Ede kefés, fiu Endre. — Tokai László földmives, leány Viola. Vásárhelyi B. kereskedő, leány Judit. Szabó Sándor kőműves, fiu Sándor. Dr Bakucz József orvos, fiu József. — Fazekas Gergely kőműves, l. Zsuzsána Dr Sarkady Sándor orvos, fiu András.

— **Nyilvános nyugtázás.** A Jótékony Nőegylet karácsonyi akciójára a következők adakoztak. (Folytatás). Halmágyi egy flanel reggeli ruha, Kontsek Kornél, Bosznay, Havass Károly, Lindenfeld, Fischer, Gyermekdivatház, Venger Sándor, Frank József, Márton Gyul, Frank Ede, Asztalos, Króh Vilmos, Vitárius, S. Fekete Jakab, Nagy József, Vígh Gyula, Bernfeld Sámuel, Bináth, Schön Sándor, Schreiber Ernő Horn és Erdélyi, Vitárius Sándor, özv. Mayerné, Mayer Mihály, Ecker, Klein, Radó Rezső, Haas Dezső, Frank Ede, Grünfeld és Társa, Keményné, Brüll Ernő ruhanemük. Méliusz, Hegedüs és Sándor, Csáthy, Gyürky, Csillag Artur, Thaisz, Mihály Sámuel, Antalffy, — Böhm Ferenc irószerek, karácsonyfadiszek, játékok stb. Kostya, Engel. Halász, Sándor Ármin fülbevalók, tükláncok, Kontsek Géza, Pálffy, Deutsch A. Deutsch L., Jeszenszky, Stümmer, Percel cukorkák, sütemények, Kovács Gyula, Bészler és Dávid edények, karácsonyfa-talp, Simkovits kertész egy szép karácsonyfa, Rosenberg, Kántor játékok, Czoborné mézes, Rex szappangyár, Somogyi illatszertár, Milodin szappanok, Üvegkereskedelmi, Ingóságközvetitő, Blattner porcelláptárgyak, Horváth G. Szilágyi szalonna. Klein Ernő, N. N. s még egy pár olvashatatlan név, az árvaházhoz ujabban a következők küldte: Dr Szabó Mihály 2 kg disznóhús, Marx János 16 darab kalács. Ernyei L. 10 darab tojás, Mohos Berta egy fél kg vaj, Garda Dezsőné 1 darab hajkefe. Szele Gy. a gyermekeknek 4 pengőt. Fogadják a nemes szivü adakozók a Nőegylet hálás köszönetét.

Legolcsóbban **fest, tisztit**
Weisz, Arany János-u. 9.
Ivász esetén tizenkét óra alatt fest.

Hymen

Mező Irma (Szolnok), **Háger** László okl. gazda (Debrecen), jegyesek.

*

A debreceni anyakönyvi hivatalban tegnap a következő házasságok köttettek: Fried Mór—Bleier Bella. **Kerékgyártó** Sándor—Mátyás Zsuzsánna.

— **Soltész Elemér tábori püspök állapota javult.** Soltész Elemér prot. iáb püspök egészségi állapota, — mint értesülünk, — örvendetesen javul, úgyhogy az orvosi vélemény szerint a svájczi Leysinből, ahol már hoszabb ideje tartózkodik, áprilisra remélhetőleg haza is térhet.

— **Julius elsejétől megkapják a bírák a képesitési pótlékot.** A budapestről jelentik: A bírói státus rendezése során az igazságügyminiszter törvénybe foglalta, hogy a bírák képesítési pótlékot kapjanak. Azóta hosszú idő telt el, de ezt a törvényt nem hajtották végre, annak dacára, hogy nem helyezték hatályon kivül. A bírák sulyosan sérelmezték ezt a helyzetet és a bírói egyesület most ülést tartott, amelyen Töreky Géza büntetőtörvényszéki elnök elnökölt. Az ülésről küldöttség ment Pesthy Pál igazságügyminiszterhez és előadta a bírói kar kívánságát, hogy a képesítési pótlékot, amelyet törvény biztosít részükre, a kormány folyósítsa. A miniszterek jogosnak találták a bírák kívánságát és a pénzügyminiszter kijelentette, hogy mindenképpen fedezetet fog találni a szükséges összeg kiutalására. A bírák ígéretet kaptak, hogy július 1-től kezdve rangkülönbség nélkül évi ezerkétszáz pengő képesítési pótlékot kapnak.

— **Kultúrdélután az Iparoskörben.** Az Iparos Ifjuság Önképzőköre, folyó hó 6-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel kultúrdélutánt tart, amelyen Nagy Sándor ref. s.-lelkész „A szórakozás" címen tart előadást. Elnökség.

— **A Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesülete (Simonffy ucca 5. sz. átjáróház) értesíti t. tagjait és azok hozzátartozóit, hogy a szombat esti összejöveteleit folyó hó 5-én, este 9 órakor megkezdi az Egyesület házi jazz-zenekara közreműködésével.**

Vígalmi bizottság.

— **Egy berlini benzintöltő állomástól leégett egy egész épület.** Berlinből jelentik: Grossgörschenstrasse egyik épületében egy benzintöltő állomás volt elhelyezve. Az állomás benzinraktárában tűzt keletkezett, amely hamarosan átterjedt az egész épületre. A benzintöltőállomás mellett levő gyarmatáru üzlet szintén leégett. Nyolc lakós kis mérgezést és könnyebb égési sebeket szenvedett.

— **A francia papoknak tilos a motorkerékpározás.** Az a rengeteg szerencsétlenség, amely a motorkerékpárokkal történik, több francia püspököt arra késztetett, hogy a lelkészeket eltiltsa e járművek veszélyessége miatt a motorkerékpárok használatától. A jövőben csak előzetes püspöki engedély alapján vehetik igénybe egyházi személyek a motorkerékpárokat.

— **Összeesett az uccán.** Tegnap este özvegy Nagy Istvánné, Kovács Róza nevü 35 éves téglavetői lakos, összeesett a Kishegyesi úton. A 240. számú rendőr fedezte fel, amint a pocsolyában fetrengett. Azonnal telefonált a mentőknek, akik az eszméletlen állapotban levő asszonyt elszállitották.

A „DEBRECZEN"
kedvezményes vásárlásra jogositó
SZELVÉNYE
Érvényes mindazon cégeknél, melyekkel errenézve megállapodás köttetett és melyeknek névsora vasárnapi lapszámunkban olvasható

Nagyobb szállitást kapott a debreceni városi téglagyár Klinker téglára

Tegnap bontották fel a kultuszminiszteriumban a szegedi fogadalmi templom téren emelendő kémiai épületek homlokzatképző tégla anyagára hirdetett versenytárgyalásra beérkezett árajánlatokat.

A pályázatra három ajánlat érkezett be. Mivel a feltételekben kifejezetten Klinker homlokzattéglát kötöttek ki, nem akadt sok pályázó, mivel Magyarországon ebből az uj épitőanyagból még keveset gyártanak. A három pályázat közül a debreceni városi téglagyár ajánlata volt a legolcsóbb: 96.000.20 pengő; a második a Drache téglagyár Budapesten, 110.387.40 pengő; a harmadik a szegedi keramit gyár, 147.330.60 pengő volt. A debreceni városi tégla gyár anyaga tetszett — hir szerint — a legjobban a kultuszminiszternek is. Rendkivül örvendetes dolog, hogy a debreceni városi téglagyár ilyen nagyszabásu szállitást nyert meg és annál biztatóbb ez a tény, — mert, amint értesültünk, a következő szállitásokat már közvetlen rendelés utján intézik el.

— **József főherceg, Babits Mihály és Gyallay Domokos a Kisfaludy Társaság új tagjelöltjei.** A Kisfaludy Társaság tegnap délutáni felolvasó ülése után zárt ülésben Voinovich Géza örökös titkár ismertette a tagajánlások helyzetét. József főherceget Hegedüs Lóránt ajánlotta, az ajánlást Berzeviczy Albert irta alá, — Babits Mihályt Ravasz László ajánlja, az ajánlás aláiróiként Berzeviczy Albert, Sík Sándor, Voinovich Géza és ifjabb Hegedüs Sándor szerepelnek. Végül Vargha Gyula Gyallay Domokos erdélyi regényirót ajánlotta, az ajánlást hat tag irta alá. A tagválasztó és előzetes közgyülést február hó 5-ére tüzték ki, mig az ünnepélyes közgyülés, amely részben Szász Károly születésének százados fordulójának megünneplésére szolgál, február hó 10-én lesz. A társaság támogatni fogja az Otthon Kör kérését, amely azt kérte a fővárostól, hogy Rákosi Jenőről uccát nevezzenek el.

— **A kormányzóné autója elakadt a burgenlandi határban.** Sopronból jelentik: Horthy Miklósné, Magyarország kormányzójának neje, a Bécs melletti Semmeringre autózott, hogy meglátogassa ott a leányát. Amikor a ködös, havas időben visszafelé kocsizott a kormányzóné, hirtelen megállott az autó, Burgenlandban, Tormafalu határában érte a gépkocsit motor hiba. A főméltóságu asszony biztatta a soffőrt: — Csak hidegvér! Egy-két óra alatt talán rendbehozza a hibát, addig türelemmel várok. Telt, mult az idő, de az autó nem mozdult. Végre is az osztrák kisérő szerzett a faluban egylovas nyitott csézát. — Nini, — kacagott a kedélyét el nem vesztett kormányzóné, — hát ezen kell elérnem a batárt? Ilyen téli időben még a nagyanyáink korszakában is csukott kocsin útaztak. Több órás baktatás után az egylovas kocsi elérte mégis a magyar határt. A főméltóságu asszony frissen leszállott és bement a vámőrházba. Onnan telefonáltak Sopronba és Gévay-Wolff Lajos alispán azonnal a határra autózott. A kormányzóné mosolyogva beszélte el kalandját és félórára az alispán családi körét tisztelte meg, amig a legközelebbi vonat indult Budapest felé. A főméltóságu asszony eltréfálkozott az alispán kis unokájával. — Mi szeretnél lenni? — kérdezte az öt éves legkisebb fiut. — Huszárgenerális, — felelte bátran. — Ugyan! — És mindjárt mint generális akarod kezdeni, mikor az apád még csak huszárkapitány? — kérdezte a magas vendég mosolyogva. — Azért, — magyarázta a kis fiu, — mert a kapitánynak sokat kell dolgoznia, de a generálisnak már nem... — Na hallod, — nevetett Horthy Miklósné, — a generális urak nem igen örülnének a te külön véleményednek! Majd elutazott a főméltóságu asszony sinautóval Budapestre.

— **Pécsett egy fényképész inzultált egy rendőrkapitányt.** Pécsről jelentik: Csehi Nándor fényképész tegnap este inzultálta Werner József dr rendőrkapitányt. Hatósági közeg elleni erőszak miatt letartóztatták és bekisérték a rendőrségre.

— **Köszönet.** Mindazon jólelkü adakozóknak, akik a Görbe ucca 15 szám alatt lakó hadirokkant felsegélyezéséhez adományokkal hozzájárultak, ezuton mondok hálás köszönetet. A hajlított bútorgyár mindazon munkásai, kik beteg munkástársuk részére folyó hó 22-én maguk között gyüjtöttek és azt hozzám eljutatták, a gyüjtött összegért fogadják hálás köszönetemet.

Gruber Miklós hadirokkant.

— **Büntény, vagy baleset.** Egerből jelentik: A Farkasvölgy ucca 34. sz. ház előtt holttan találták Bokros János egri káptalani vincellért, akinek a homlokán hatalmas seb tátongott, való színünek tartják, hogy Bokros János a pince fölött elhúzódó magaslat oldalán haladt, megcsuszott és fejjel a másfélméter mély pincegödörbe esett. Nem lehetetlen azonban, hogy a vincellér büntény áldozata lett.

— **Halál a Lipótvárosi Kaszinóban.** Budapestről jelentik: Kozma Lajos 60 éves budapesti kalapkereskedő és készítő, szombaton a lipótvárosi kaszinóban hirtelen rosszul lett, szívbénulást kapott, mire a mentők a Rókusba szállitották, meghalt.

Asztma és szivbetegség
mell és tüdőbaj, görvély és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés eseteinél a természetes „Ferenc József" keserüviz a gyomor és belek emésztőképességét kedvezően növeli. Európai és amerikai klinikusok sorvadásos egyéneknél tapsztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a FERENC JÓZSEF viz használata folytán lényegesen enyhültek. — Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Csak egy mosolyt

MIÉRT NEM VETT TOJÁST?

Az asszony új szolgálóját elküldi a piacra, hogy vegyen tojást, de csak úgy, ha hatot adnak egy pengőért. A szolgáló üres kosárral tér vissza.

— Hát nem hoztál tojást?

— Nem, kérem alássan, mert hetet akartak adni egy pengőért!

AZ ISKOLÁBÓL.

Nem tudta a diák a leckét: sugnak társai hatalmasan.

— Ne sugdossanak, — mordul rájuk a tanár, — hiszen akkor ilyenformán nem az esze fejlődik, hanem a füle nő.

MEGFELELT.

— Meg vagyok fövel — kiáltá egy táncmulatságon, izzadtságát törölgetve s pamlagra dőlve egy uracs.

— És mégis olyan nyers! — jegyzé meg közelében egy hölgy.

— **A szőlősgazdák nagygyülése.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete rendkivüli közgyülésre hívta össze a szőlőtermelőket. A nagygyülésen foglalkoznak a szőlősgazdák nehéz anyagi helyzetével. Demonstrációra készülnek az állami és községi terhek csökkentése érdekében. A közgyülést január hó 20-án, Budapesten a réki képviselőházban tartják meg.

— **A földmivelésügyi miniszter eperfákat oszt ki a selyemtenyésztési felügyelőségek útján.** A földmivelésügyi miniszterium útasítása alapján az egyes selyemtenyésztési felügyelőségek a selyemtermelés fokozása érdekében a termelők között nagyobb mennyiségü eperfa-csemetéket fog kiosztani. Mindazok, akik tavasszal saját udvaraikon, kertjeikben, vagy a földjükön eperfát ültetni óhajtanak, folyó hó 8-ig kell, hogy az erre vonatkozó igényüket az egyes felügyelőségeknél bejelentsék. A selyemtenyésztésre vonatkozó útbaigazitást és magyarázatot készségesen adnak az egyes felügyelőségek, akik az idén különös gonddal óhajtják előkészíteni a tenyésztés munkáját és különösképen minden igyekezetükkel azon vannak, hogy ennek révén minél több szegény embernek nyújtsanak kenyeret e szép és igen jövedelmező foglalkozás által.

Bálozó hölgyek!

Styl ruhára, taft selyem	3.98
Crepe-Satin	12.58
Crépe-Georgette, tiszta selyem	6.98
Crépe-de Chine, tiszta selyem,	6.98

Kaphatók az összes divatszinekben.

„Béke" Aruház
Szent Anna ucca 2.

Január 13, 14, 15-én lesz a kirakodó vásár

A hatóság hirdetményei.

A folyó évi Remete Antal-napi országos vásár alkalmával az ipari és kereskedelmi kirakodóvásár *január hó 13, 14 és 15-én lesz.*

Felhívom a vásári árusításban érdekelt helybeli iparosokat és kereskedőket, hogy árusítási helyük kijelölése végett iparjogosítványukkal a város elsőfokú közigazgatási hatóságnál (Kossuth utca 20, fdsz. 43. szoba) *január hó 7, 8 és 9-én* jelentkezzenek annál is inkább, mert későbbi jelentkezés esetén helyet biztosítani már nem lesz módomban.

Vidéki iparosok és kereskedők részére jelentkezési határnapként *január 10, 11 és 12-ik napjait* jelölöm meg.

Jelentkezés hétköznapokon délelőtt 8—12 óráig a fentebb említett hivatalos helyiségben.

*

A vásárok és nyilt piacok tárgyában alkotott 313—16401—1903. bkgy. sz. szabályrendelet 5. és 11. §-ai alapján a vásári rend fenntarthatása érdekében a f. évi január hó 13-án kezdődő kirakóvásár alkalmával a helyfoglalás és sátorverés kezdő időpontját folyó évi január hó 12-én, szombaton déli 12 órában állapitom meg.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik a vásáron megjelenő mutatványosok és lacikonyhások sátorépítésére.

Figyelmeztetem a vásári árusokat, hogy a jelzett időpont előtt árusítóhelyeiket el nem foglalhatják és sátrakat sem verhetnek.

Az ez ellen vétőkkel szemben a hivatkozott szabályrendelet 52. §-a alapján kihágási úton leszek kénytelen eljárni.

Debrecen, 1929 január 2.

Dr. Vass Károly,
városi tanácsnok.

SPORTHIRER

A Bocskay csapata

szombaton délután játssza második mérkőzését Athénben az Apolló csapata ellen.

Csütörtökön és pénteken Athén nevezetességeit tekinti meg a csapat.

Németh, az Atilla kapusa

elhagyta Miskolcot és szép búcsúsorok kíséretében búcsúzott el miskolciaktól. Az Atilla most kapus nélkül van. Ezenkívül meg egy teljes balszárnyat is keres. Jobbszélsőt egyik elsőosztályú profiegyesülettől fog az Atilla kapni.

A magyar—német vizipóló

mérkőzés valószinüleg július 21-én lesz, mivel az e napra tervezett magyar—olasz mérkőzésből aligha lesz valami. A német vizipólócsapat állandóan trenirozik Berlinben és karácsonykor több mérkőzést játszottak, ellenfelük a berlini válogatott volt.

A Hungária megbízásából

Pozsonyi Imre Braziliába utazott, hogy a Hungáriának lekösse a nyári szünetre a turát.

Ezalatt a Ferencváros itthon fáradozik a délamerikai tura végleges lekötésén. A Ferencváros tárgyalásai már annyira előrehaladtak, hogy Szigeti Imrének január második felében már randevuja volt megbeszélve Arnoldo Giunlevel, aki már útban van Európa felé és a telet Párisban fogja tölteni. Itt akar találkozni Szigeti Imrével. A tura végleges lekötését is ekkor akarják elhatározni. Azonban Pozsonyi már meg is érkezett Rio de Janeiróba és már a tárgyalásokat is megkezdte. Nincs kizárva tehát, hogy Pozsonyi már le is kötötte a turát véglegesen.

Itt említjük meg, hogy a Ferencváros hirtelen felmondotta a Hungáriának a pályakartellt, amit egyesek a délamerikai túrával hoznak kapcsolatba.

A főváros tanügyi bizottsága

elhatározta a fedett uszoda és a sportpalota építését. E célból pártkülönbség nélkül megszavazták azt az indítványt, hogy jelöljék ki a telket. Tavassza már meg is kezdik az építést.

Még nem biztos a Hungária egyiptomi turája

mert eddig semmiféle értesítést nem kaptak a kék-fehérek. A Hungária vezetősége azonban biztosra veszi a turát és a csapat Olaszországból útra kel Egyiptomba.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde.

A budapesti árutőzsde mai hivatalos árfolyama: Búza tiszavidéki 77 kg-os 23.75—23.90, 78 kg-os 24.00—24.15, 79 kg-os 24.25—24.35, 80 kg-os 24.35—24.45, felsőtiszai 77 kg-os 23.60—23.75, 78 kg-os 23.85—24.00, 79 kg-os 24.05—24.15, 80 kg-os 24.15—24.25, fejérmegyei, bácskai és dunántúli 77 kg-os 23.35—23.50, 78 kg-os 23.60—23.75, 79 kg-os 23.85—23.95, 80 kg-os 23.95—24.05, pestvidéki 77 kg-os 23.40—23.55, 78 kg-os 23.65—23.80, 79 kg-os 23.90—24.00, 80 kg-os 24.00—24.10.

Rozs pestvidéki 21.65—21.80, más 21.65—21.80, közép 24.75—25.00, sörárpa felv. 27.00—27.50, egyéb 26.25—27.00. Zab I-a 24.30—24.80, közép 23.75—24.00. Tengeri tiszai 26.50—26.75, egyéb 25.50—25.65. Korpa 18.50—18.75. Lucerna 140—160. Lóhere 170—180, arankás 140—150.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Búza márc. 24.10, 24.02, 24.00, 23.90, 24.04, 23.90, zárlat 23.90, 23.92, máj. 24.82, 24.86, 24.88, 24.74, 24.82, 24.72, zárlat 24.72, 24.74, okt. 25.04, 25.00, 24.90, 24.98, 24.96, 24.86, zárlat 24.86, 24.88.

Rozs márc. 22.88, 22.80, 22.86, 22.70, 22.74, zárlat 22.70, 22.77, máj. 23.90, 23.96, 23.76, 23.60, 23.64, 23.52, 23.42 zárlat 23.40, 23.44, okt. 22.70, 22.60, 22.90, 22.96, 22.66, 22.62, zárlat 22.64, 22.66.

Tengeri máj. 28,30, 28.32, 28.30, 28.34, 28.46, 28.40, 28.36, 28.38, zárlat 28.36, 28.40 júl. 28.18, 28.20, 28.30, 28,16, 28.24, zárlat 28.20, 28.22.

Budapesti állatvásárok.

A vágómarhavásárra felhajtottak 429 darab vágómarhát. Ökör legjobb 94—110, kivételesen 120—124, közepes 76—92, gyengébb 54—74, bika jobb 96—108, közepes 86—94, gyengébb 65—84, tehén jobb 92—108, közepes 66—90, gyengébb 40—64, bivaly 24—52, növendékmarha 64—88, kicsontoznivaló marha 28.40 filliér. Élénkebb irányzat mellett a közép és prima minőségek 2—4 fillérrel, a bikák 8 fillérrel drágultak. Pár darab kiváló hízott ökör a jelzett áraknál drágábban kelt el.

A ferencvárosi sertésvásárra 3900 darab sertést hajtottak fel. Eladtak élősúlyban kg-ként könnyüsertést 116—130, közepest 132—142, nehézsertést 142—150 filléres áron. A vásár irányzata vontatott.

VALUTÁK.

Angol font	27.40
Belga frank	79.85
Cseh korona	17.05
Dán korona	153.20
Dinár	10.06
Dollár	572.65
Francia frank	22.65
Holandi forint	230.70
Lengyel zloty	64.40
Lei	3.47
Lira	30.15
Német márka	136.57
Norvég korona	153.10
Osztrák schilling	80.90
Spanyol pezeta	93.85
Svájci frank	110.55
Svéd korona	153.60

Szerkesztői üzenetek

Nem közölhető írások: Aforizmák. — Az agglegény siráma. — „Mikor én légynek változok". — Ablakodnál. — Minden érted. — 1929-hez. — Csak még egyszer. — Tél-Apóhoz. — Meddig még? — Látomás. — Mehetsz. — Emlékezés. — Valakihez.

Vékony Antal. 18 pengőből 20 százalékot levonva, tessék 14.40 pengőt beküldeni egy félévre.

Levente sofför, Henry Ford, Detroit, U. S. A. — Buray Miklós. Önnek volt igaza, mert a kérdezett festőművész valóban édestestvére a könyv szerzőjének.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyedüli felvételi hely: József kir. herceg utca 1., Arany Bika épület. Egyszer fizet és két lap: a DEBRECZEN és TISZANTÚLI HIRLAP közli apróhirdetését. — Apróhirdetésekre telefonon felvilágositást a 7-88. telefonszámunk alatt kaphat.

Állást keresö nők

Intelligens
nő házvezetőnőnek — ajánlkozik. Magános urhoz is. Csapó u. 27. 1. ajtó. 1171

Betöltendő állás nők részére

SZAKÁCSNÉT
ki főzésben teljesen jártas, keresek. Cim a kiadóban. xx

Intelligens
magyar kisasszonyt 7 éves leánykám mellé azonnali belépéssel felveszek. Beke Barnáné, Árpád-téri gyógyszertár 1072

Bejáróné
reggeli órákra felvétetik. Péterfia u. 40. sz. 1175

Keresek
I elemista kis leányom hoz izr. tanítónőt délutáni órákra. — Blum Jenő, Honvéd u. 32. II. lakás. 1148

Gép-
és gyorsirásban teljes jártassággal biró irodista kisasszony azonnal felvétetik. Magyar Fanto Művek, Piac u. 42. 1163

Egy
házaspárhoz intelligensebb fiatal leány, ki a varrásban is, jártas, a háztartáshoz kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 1156

Fiatal,
gyermekszerető német kisasszonyt keresek négyéves kis leányom mellé a délutáni órákra. Jelentkezés 1 és 3 óra között Simonffy ucca 13. II. emelet. Dr László Béla. 1091

Mindenes
szakácsnőt, hosszú bizonyitvánnyal felveszek, azonnal, Külsővásártér 8. szám. xx

Mosást
vállalok, szennyesért házhoz megyek. Varga ucca 28. 2. ajtó. Balázsné. 1095

Betöltendő állás férfiak részére

MAGÁNVEVŐK
látogatására a városban és vidéken egy jó beszélőképességü urat, nélkülözhetetlen háztartási cikk eladására fixfizetés mellett keresek. Részletes irásbeli ajánlatok az eddigi tevékenység megjelölésével „Állandó alkalmazás" jeligére e lap kiadóhivatalába kéretnek. 1073

Jó
női cipészsegédek és ragasztó felvétetik. Füvészkert u. 14. 1159

Házmestert
felveszek, idősebb gyermektelen házaspárt. Hadházi ucca 9. 1160

Kifutó
fiu felvétetik. Bogdán Sándor, Teleki u. 88. szám. 1145

Ügynököt
keresek, ki az építési munkákban járatos és kisebb kalkulációkat is el tud végezni. Cim a kiadóban. 1152

Ajánlat

Egy üveg
Furmint 2 P, 1 liter óbor kokadi 1 P, 1 kg kenyérliszt 30 fillér, 1 kg 0-liszt 38 fillér, 1 kg szaloncukor 2.40 P. Glück csemegeüzlet, Péterfia u. 76. 4-a

A legolcsóbb
tüzelőanyag, szagtalan kő- és salakmentes Berentei szén, mely a borsodi szenek között a legjobb, házi tüzelésre. Kapható házhoz szállitva is, Gabányi Sándor utóda cégnél, Csapó ucca 28. szám Telefon 4—49 sz. 13-a

Női kalapok
karácsonyi árban 4 pengőtől, alakitások 2 pengőtől készülnek Turiné nál Pacsirta 41. 8-a

Hó-
s sárcipő javitást a legolcsóbban és a legjobban készit Bodnár, Csapó ucca 68. 21-a

PATKÁNYT, EGERET,
poloskát, svábbogarat azonnal irthat törvényesen védett kiváló minőségü irtószerrel. Nagyon olcsón kapható: Stern festéküzletében, Piac u. 10. szám, Bikával szemben. Saját érdekében győződjön meg!

Csillárokat
gyárt, legolcsóbb árban elad, alakitást és uj szinezést vállal: Földvári, Széchenyi u. 55 szám.

Szerényigényü
fiatalember, esetleg házaspár bútorozott szobát kaphat, Teleki u. 19. szám, IV. ajtó. (D).

Porosz-szén
szokott jó minőségben ismét kapható hazaszállitva, mázsánként 7 pengőért; hazai-szén 3.20 Rosenfeld Kálmán, Salétrom ucca 12. és Hungária épitő és tüzelőanyag telepén Salétrom ucca 3. szám. Telefon 6.74. 28-a

Ugorka
savanyu, vizes, kimérve és 5 literes üvegekben a legolcsóbban beszerezhető Lindenfeldnél, Dégenfeldtér. Telefon 79. 43-a

Figyelem!
A mai naptól férfi cipő talpalás 3.50, női 3 P. Fejelés 8 P-től prima anyagból készül. Cziczó János, Piac u. 63. 42-a

Sikerült
egyik legkiválóbb pesti férfi hölgyfodrászt — Debrecenbe lekötni. Páratlanul szolid, olcsó árak mellett áll a hölgyközönség rendelkezésére a Carola Hölgyfodrász és Manicur Salonban, Iparkamara épület. Iskolás gyermekeknek 50 fillér hajvágás. 1837

Zálogkölcsönöket
folyósitunk mindenféle kereskedelmi áru és ékszerekre a legelőnyösebb feltételek mellett Zálogház, Hunyadi u. 14. szám, 36-a

Hó- és sárcipőt
legtökéletesebben javit Orbán gummiüzem, — Piac ucca 9. a kapu alatt. 24-a

Káposzta,
savanyított, gyalult és fejes kapható Deutsch féle üzletekben. 16a

Borotvákás 20 f.
Hajvágás 30 f. Fazonra 40 f. Bubi és Babi hajvágás 40 f. Miklós u. 53. Toma. 1177

Berentei
salgótarjáni, tatai tojás brikett, szalon porosz szén és bánya koksz — legolcsóbban. II. tüzifa 3.60 P. Felvágva, szállítva Grünfeldnél, Csapó u. 16. Telefon 982. 6-a

I. rendü
tüzelőanyag beszerzés úgy porosz, mint hazai szenekben, valamint aprított tüzifában Háy Károly és Fia cégnél. József kir. herceg utca 38. Iroda telefon: 276. Raktári telefon 15.52. 44-a

30 fillér
jóminőségü búzakenyérliszt, Horváth lisztraktárában, Dégen feld-tér 1. szám. Friss tengeri liszt állandóan kapható. Fűszeráruk disznóöléshez legolcsóbban kaphatók. 1999

Hó- és sárcipőjavitások
felelősség mellett készülnek. Villanyerőre berendezett üzemben. Szander, Deák Ferenc ucca 21. sz. 21-a

Máthé Endre
szerelőmester készít központi légfütést, vizvezeték, csatornázást, fürdőberendezést és minden e szakmába vágó javításokat. Iroda és műhely Csapó ucca 24. sz. az udvarban. Telefon 3—21. 350

Soffőr-
vizsgára szakszerüen, műhelygyakorlattal csak Kiss gépmühely 18 év óta fennálló soffőrsiskolája készit elő. Ha hivatásos soffőr akar lenni, csakis műhelygyakorlattal tanuljon. Erzsébet ucca 20. Telefon 9.01. 33-a

BŐRGARNITURÁK
berzsely fotelek legolcsóbban Szabó József kárpitos, Varga utca 1. szám. 7/a

Alkalmi
ajándéknak legszebb, legolcsóbb: „Anny" kalap. Öt pengőtől pazar választékban. Alakitás 3 pengőért. Győződjön meg Csapó u. 47. sz. alatt 50a

Elsőrendü
házikoszt, kihordásra is kapható. Hatvan u. 70. emelet. 1180

IRÓGÉPELNI
megtanulhat, saját munkáját végezheti, irógépet kölcsön kaphat. Olcsó árak. Domb u. 17 1012

Már
most szerezze be női kalapszükségletét. Átalakitásokat gyorsan eszközöl — „Bubi" kalapszalon, — Csapó-utca 65. sz. 25a.

Angol, francia, német
anyanyelvü diplomás tanerők tanitanak a dr. Fejes Nyelviskolában, József kir. herceg u. 12 szám. 1030

Burgonya
rózsa és hópehely mázsás tételben, házhoz szállitva, termelőnél, Piac ucca 61. Telefon 4-88. szám. 1178

Henceregek,
diványok, matracok legolcsóbban kaphatók, javitásokat elvállal — Batthyány ucca 7. Novák György kárpitos. Tanuló felvétetik. 38a

Burgonya
mindenféle fajból fagy mentesen kapható Csapó ucca 55. Ugyanott egy hálószoba butor eladó. 1164

Egy
liter uradalmi bor 70 fillér. Petőfi-tér 3. sz. 1147

Magyar-német
levelezést vállalok egy-két órát naponta. Megkeresések „Tökéletes" jeligére. 912

Házi koszt
kitünő 80 fillértől 1.40 fillérig. Bentétkezésre és kihordásra kapható. Kut ucca hatvankettő. 1-a

Barna kenyér
kg 28 fillér a Tóth sütődében, Mester u. 16. szám alatt. 1165

Burgonya
étkezési 9 fillértől minden mennyiségben kapható, házhoz szállitva. Rákóczi ucca 5. Karsay nénál. 1172

Diák
teljes ellátást kaphat uricsaládnál, Hatvan u. 70. emelet. 1179

Kereslet

Közreműködéssel
társ kerestetik, betegség miatt, a legjobb helyen, fő uccai üzlethez. Bővebbet Piac u. 29. szám. Schwartznál. 33-a

Használt,
de jókarban levő harmóniumot keresek megvételre. Árajánlatokat és cimet a „Debreczen" kiadóhivatalába „Harmónimun" jeligére kérek.

Tiz—tizenötezer
pengővel rendelkezem, gyors lebonyolitható üzletet keresek. Cim a kiadóban. 1149

Lakás kereslet

Clubhelyiséget
4—5 szobával keres — előkelő egyesület belterületen. Irásos ajánlatot leirással kiadóhivatalunkba kér — „Clubhelyiség" jeligére 32a

Simonyi-uton
vagy köruton szobát keresek butorozva, esetleg üresen, állandó télinyári lakásnak. Cimeket Nagyerdő, Anatomiai-biologiai intézetbe kérek. 1141

Két
nagy szoba, előszobával bútorozva, vagy bútornélkül kiadó. Irodának is alkalmas. Némethné, Csapó ucca 26. 1133

Butorozott szoba

Csinosan
bútorozott szoba, modern épületben kiadó, jutányos áron. Arany János ucca 56. (Sz).

Különbejáratu
szoba villannyal, butorral vagy anélkül 15-ére 20 P-ért kiadó. Központtól 12 perc. Vénkert, Domokos Lajos u. 6 szám. s.

Különbejáratu
szoba előszobával butorozva kiadó. Hatvan ucca 16. sz. 1058

Apróhirdetést

feladóknak

JANUAR
HÓNAPBAN

50 órát és 100 darab szinházjegyet osztunk ki.

A mai napon apróhirdetés feladása alkalmából jutalmat kaptak a következők:

Órát kaptak:

Zsebórát:

1157 sz. apróhirdetésre: Baglyas Márton Homok-u. 72.

Színházjegyeket kaptak:

1158 1166 1177 1180

számu apróhirdetés feladói.

Jutalmom osztás minden nap!

Kiadó lakás

Kiadó,
kétszoba mellékhelyiségekkel, azonnal beköltözhető, Darabos u. 50. szám. 1184

Kiadó
többrendbeli 2 és 1 szobás, mellékhelyiséges lakás, Hadházi ucca 27 szám, Péterfia ucca végén. 1181

Orvosi
rendelőnek, vagy irodának alkalmas, kétszobából álló helyiség Piac u legforgalmasabb helyén 1929. január hó 15-től kezdve kiadó. Cim a kiadóban. 1071

Egy
butorozott szoba azonnal kiadó. Darabos ucca 9. szám. 1173

Kvártélyosokat
felveszek azonnalra. — Blum, Hatvan u. 34. 1150

Különbejáratu
két udvari szoba, az egyik esetleg butorozva február 1-re kiadó. Péterfia u. 67. 1094

Butorozott
légfütéses uccai szoba 2—3 személynek kiadó. Bika bérház, mozi udvar, félemelet 6. 1162

Elegánsan
butorozott különbejáratu szoba azonnal kiadó. Piac u. 59. II. 1093

Két
egymásba nyiló, különbejáratu butorozott szoba uraknak kiadó. Nyil ucca 16. 861

Üzlet, műhely, raktár

Eladó
főhelyen bevezetett, nagyon szép luxusüzlet. Cim a kiadóban 1140

Egy
üzlethelyiség bármely célra kiadó. Külsővásár tér 1. sz. 1090

Kiadó
egy üzlethelyiség azonnal is. Baross ucca 11. szám. 795

Üzleti
célra alkalmas helyiség és butorozott szoba kiadó. Homok u. 72. sz. 1157

Eladó ingóság

Szürke
férfiruha alacsony termetre, 39-es férfi cipők eladók. Péterfia u. 16. földszint. xx

Eladó
bőrgarnitura, henceserek, nadrágok, javitásokat vállalok. Miklós u. 31. Mandel kárpitos. 3a

Eladó
plüss diványok, Thonet garnitur, többféle kárpitos áruk. Simonffy ucca 4. Précz kárpitos. 2a

Eladó
kihuzós ágy fiókkal, nappal asztal, női télikabát, tyukketrec. Kölcsey ucca 15. keresztépületben. 1167

Egy
jókarban levő kutszivattyu eladó. Varga u. 23. 1170

Rézmosdó
fehér márvánnyal uj, Wertheim kassza, nagy sparhert viztartós eladó. Nap ucca 23. sz. 1154

Hajtókocsi
gumikerekü, két lipicai lóval, szerszámokkal és szánka eladó. Nap ucca 23. 1155

Üvegezett
zárt hintó és szán jutányos áron eladó. Debreceni Mükögyár, Fürdő ucca 2. 1-a

Rádió
Erős és tisztahangu selectiv 4 lámpás rádió készülék poharas anódteleppel, fütőelemmel, az egész feketére fényezett tölgyfa szekrénybe beépitve eladó. Wesselényi-téri Máv. palota. III. lépcső, II. emelet 18. sz. alatt. Vidékre kiválóan alkalmas. 1074

Gramafon
lemezek olcsón eladók. Csapó u. 15. 1168

Eladó ház

Eladó ház
Darabos ucca 50. ebédlő berendezés, vaságy, szőnyeg eladó. 1185

Ház,
modern családiház, eladó, jobb feltételekkel Kazinczy ucán 4. számu. Siessen megnézni. Pataky, Hunyadi ucca 8 szám. 1182

Ház eladó
kétszoba, konyha speiz nagy istállónak való borházzal, 1200 A gyümölcsös szőlővel ez van a Hatvan uccai kertben a legjobb helyen, Gyepüsor 43. szám alatt. Tiezer pengő, felszerelésekkel együtt. Eladja Pataky, Hunyadi ucca 8. szám. 1183

Eladó
Jánossy ucca 31. számu ház szőllővel. Felvilágitás ugyanott. 1089

Most
olcsón megvehető a Vendég ucca 45. számú ház. Eladás sürgős. — 1114

Dózsa ucca 8. számu
villaépület eladó, 3 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara nyitott veranda, 300 négyszögöl udvar, parkirozott, nemes termő gyümölcsfák. — Cim: Czeglédy Gyula, Vásárpénztár, telefon 608. 781

Miklós uccán
ötszobás családiház, minden modern kényelemmel, nagy kerttel, eladó. Felvilágositást ad dr Sebestyén ügyvéd, Piac ucca 49. 41-a

Eladó föld

Eladó
bent a belvárosban Temető u. 14. szám alatt 300 négyszögöl házhely Cegléd u. 9. sz. 1069

Eladó állatok

Eladó
egy 100 kg zsírsertés, Eötvös ucca 92. 1123

Egy
kövér sertés eladó. — Honvéd u. 25. 1166

Egy
darab prima 160 kilós sertés Károly Ferenc József-ut 62. szám alatt eladó. 1169

Egy
prima sertésnek a fele eladó. Igyó ucca 6. sz. 1161

Eladó
egy 130 kg fiatal zsirsertés. Rákóczi ucca 55 1142

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF. — A „TISZANTULI HIRLAP KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RT." kiadása és rotációs nyomása.